

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
V. Báthory-utca 24. szám.
(„Falu” Országos Földművelésügyi Szövetség.)
Telefon: Automata 294—52.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. télvére 4 P. negyedévre 2 P.

Budapest, 1933.

XIV. évfolyam 21. szám

Május hó 21

„Jogosult a magyar agrárképviseletnek az a kívánsága, hogy revízió történjék az ipari áraknál!”

Gömbös Gyula miniszterelnök nagyjelentőségű kijelentéseket tett a gyáriparosok közgyűlésén

A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége május hó 14-én tartotta évi rendes közgyűlését, amelyen megjelent Gömbös Gyula miniszterelnök is.

Chorin Ferenc megnyitva a közgyűlést, hosszabb beszédben vetett visszapillantást az elmúlt esztendő gazdasági és politikai eseményeire, majd Gömbös Gyula miniszterelnök szólalt fel.

— Nekünk, a magunk szemszögéből nézve a dolgokat, — mondotta a miniszterelnök — az önellátás álláspontjára kell helyezkednünk mindaddig, amíg mások ezt a rendszert követik, mert nem akarunk gazdasági rabszolga sorsára jutni, jóllehet azt sugallja jobb meggyőződésünk, hogy mindaddig nem lesz rend és nyugalom

Európában, míg nem enyhül a politikai légkör, nem szűnnek meg az egyes országokban a tisztára pártpolitikai szemszögből sugallt önellátási törekvések. Mert az európai országok gazdasági életét ma nem egyetemes nemzeti érdekek, hanem pártpolitikai szempontok vezetik, egyik vagy másik mandátum megszerzése sokkal többet jelent mindenütt, mint a nemzetközi forgalom ujrafelvétele és szabályozása. A magyar kormány nem erre az álláspontra helyezkedik. Bennünket magasabb nemzeti szempontok vezetnek s ezért mondom, hogy mint miniszterelnök, sohasem lehetek pártpolitikus olyan értelemben, hogy csak

kizárólag bizonyos pártrendszer érdekeit képviseljem, vagy csak kizárólag bizonyos eszmék szószólója legyek. Az én hivatásom, hogy mindenki: minden magyar ember, minden magyar társadalmi osztály és foglalkozási ág érdekét képviseljem s az ország irányításánál egyetemes nemzeti szempontokat tartsunk szem előtt.

— A londoni konferencián a magyar kérdés egész komplexumának együttes és őszinte feltárása lesz a feladatunk. Nem szabad egy tárgyalásra előre azzal a hittel elmennünk, hogy az úgy sem fog eredményre vezetni. Egyszer már világosan kell beszélnünk, a kertelés nem vezet célhoz.

Kép a japán-kinai háborúból

logikusan és őszintén kell feltárnunk a helyzetet, magyar szempontból világosan meg kell mondanunk, hogy mindaddig, amíg a békerevizio kérdésében új légkör nem teremtődik, nem lehet szó arról, hogy a végleges gazdasági közeledés révén a békés és nyugodt gazdasági munka előfeltételeit biztosítsuk.

— Örömmel kell megállapítani, hogy a cseh külügyminiszter ur legutóbbi expozéjában már szólt erről a kérdésről, a román külügyminiszter ur pedig szintén tett két ízben is célzásokat e tekintetben. Remélem, ha egyszer a zöld asztalhoz leülünk, s férfias őszinteséggel feltárjuk azokat a nehézségeket, amelyek a Dunamédenca gazdasági együttműködése elé tornyosulnak, meg lesz a kívánatos megoldás, ha komolyan akarjuk ezt a megoldást. Mert mindenkinek éreznie kell, hogy a mostani válaszfalak ideig-óráig talán politikai önzésből, vagy hiúságból fennmaradhatnak, az élet valósága azonban e válaszfalak ledöntését sürgeti.

Ezután kifejtette a miniszterelnök, hogy az ipar a magyar élet integráns része. Hiszen már a tudományos elmélet szerint sem lehetünk egyoldalú mezőgazdasági állam, mert lakosságunknak sürűsége messze túlhaladta azt a mértéket, ameddig tisztán mezőgazdaságból meg lehetne élni. Magyarországnak nemcsak mezőgazdasági mintául kell lennie, de olyan iparra is szüksége van, amely arányban áll mezőgazdasági termelésével, a piacok felvevőképességével és amelynek tendenciája inkább Kelet, mint Nyugat felé irányul, ami azonban nem zárja ki, hogy Nyugat felé is ne aspiráljunk, mert a magyar ipar méltó erre a részvételre.

— Nagyon kényes kérdéshez érkeztem most: az árkérdéshez. Mikor kormányra jutottam, sokan azt kívánták, hogy brutálisan lépjek föl ebben a tekintetben s mindenféle olyan intézkedést vártak tőlem, amelyek a brutalitás jegyét viselték volna magukon. Már pedig én azt tapasztaltam, hogy mindent lehet brutalizálni, csak a szellemi életet és a gazdasági életet nem. Annyira emberi, annyira egyéni a gazdasági élet és annyira fontos, hogy a vállalkozási kedv és az egyéni kezdeményezés fennmaradjon, hogy a gazdasági életet erőszakos rendszerbe foglalni — lásd szovjet — nem lehet. Szabadságra van szükség, amelyet körülbástyázunk nemzeti érdekeinkkel, a sorsközösség jegyében, a termelési ágak egymásrautaltságának a gondolatában, s amely szabadság, — ezt kívánom — százszázalékos magyar szabadság legyen. Az árkérdésben tehát nem akartam brutális lenni, habár nem tagadom, tudok brutális is lenni, ha erre a kényszerűség szorít, de addig sohasem vagyok az, amíg arra nincs szükség. Ugy érzem, — és ez héthónapi miniszterelnökségem

egyik legértékesebb tanulsága — hogy megértő szóval megértést lehet aratni a magyar közvéleményben.

— Van egy érelemző-bizottságunk, ennek fenntartásához hozzájárultam, bár az a véleményem, hogy a legjobb ármegállapító a konkurencia. Ha a konkurenciát rábocsáthatnám a magyar területre s ha a nemzetközi kartelek nem veszélyeztetnék a természetes árképződést, nagyon simán elintéződnek az árkérdés. De azért, uraim, mégis jogosult a magyar agrárképviseleteknek az a kívánsága, hogy revizio történjék az ipari árkában: nyúlton és őszintén beszéljenek önök előtt és ezért ezt is meg kell mondanom. Az új az én elgondolásomban az, hogy én az ipari érdekeltségre bízom az árkérdés szabályozását, mert az az érzésem, hogy az ipar átérzi a maga helyzetét s megértette azt, hogy elsősorban az ipar érdeke a mezőgazdaság prosperitása. Önök tehát bizonyára nem akarják szétválasztani ezt a két termelési ágat, sőt ellenkezően, összekapcsolni azokat. Meg vagyok győződve, hogy ilyen módon megértik egymást: a mezőgazdaság és az ipar, megérti egymást a kormány és az érdekképviselet s nem lesz szükség arra, hogy olyan intézkedéseket tegyünk, amelyekről előre tudjuk, hogy éppen azért, mert brutális jellegűek, sem okosak, sem alkalmasak nem lehetnek.

A szociális terhekről emlékezett meg ezután a miniszterelnök. A háború és a forradalmak után, — nagyon helyesen — felkaptuk a szociális problémákat, megoldásukat azonban nem hoztuk arányba a termelési és értékesítési viszonyokkal, főként pedig a közzgazdaság teherviselő képességével. Éppen ezért az ellentétes érdekek összeegyeztetése és a szertekuszált nézetek között a helyes irány megtartása végett volt szükség arra, hogy egy Nemzeti Munkatervvel lépjen a közvélemény elé, amely az egyetemes nemzeti szempontok előtérbehelyezésével teremt rendet és egyensúlyt a társadalmi, szociális és gazdasági élet összes problémái között. Ez a Nemzeti Munkaterv nem márhólnapra szóló kormányzati program, hanem egy utjelző tábla, melynek az a feladata, hogy irányt szabjon, egységes politikai világnézetet adjon a magyar közvélemény gondolkodása számára.

— Amikor akadnak emberek, akik a szakkérdésekhez nem is értenek s merészen azt javasolják nekem, hogy ezt, vagy azt a külföldi országot, rendszerint nagyhatalmat, utánozzam, én, mint magyar ember, óvatossá válok és sohasem felejttem el, hogy egy nyolc és félmillió kis nemzet nem utánozhat nagyhatalmat sem politikai, sem gazdasági téren. A világgazdasági helyzet megjavításában elsősorban azok az országok fognak előljárni, akiknek elsősorban érdekük az, hogy a világgazdasági helyzetben helyre-

álljon az egyensúly. A mi feladatunk ekkor az lesz, hogy okosan vegyük ki a részünket ebből a törekvésből.

A miniszterelnök beszédét megújuló lelkes éljenzés és taps követte. Chorin Ferenc elnök a közgyűlés nevében hálás köszönetet mondott a miniszterelnöknek és így fejezte be szavait:

— Azzal az érzéssel bucsuzunk, hogy... részünk dagad, hajánk előre megy.

Májusi eső...

A zöldelő fák és bokrok bimbózó koronáját a májusi eső csókolja. Mint ha az Isten szeretete hullana rájuk az ég alkonyias szürkéségéből, s látni lehetne a növények megrezdülését, ahogy az életerőt fogadják magukba tőle. Májusi eső... Eszünkbe jut a régi adoma II. József császár korából, amikor Bécsben lebzselő és hatalmas jövedelmüket külföldön pazarló főurak vezetésével egyszerű köznemesek küldöttsége kereste föl a kalapos királyt, hogy valamit kérjenek tőle. A császár, akinek nem nagyon volt kedveszerint való a kérelem, huzta, halasztotta a válaszadást, hogy valamiképp időt nyerjen annak elgáncsolására! Közben saját kincstárát is megmutatta a csizmás atyafiának, hogy végtelen gazdagságát fitogtassa. A hatás azonban nem volt olyan elragadó, mint ahogy a császár várta volna. A jó magyar vidékiek meglehetősen közbösséggel szemlélték a mérhetetlen drágaságokat, ami bosszantotta a császárt. Végül is megszólította az egyik köznemest, hogy el tud-e annál értékesebb kincset képzélni, mint amit most lát? A falusi atyafi rántott egyet a szűrén a megtiszteltetéstől, hogy a császár megszólította és készséggel felelt:

— El én, felséges uram!
A császár szeme kitágult a meglepetéstől és kérdezte, hogy mi az?
— Egy kis májusi eső, — felelte természetesen hangon a magyar kurta-nemes... És igaz volt... De elmondaná-e most ugyanazt a magyar gazda, ha kérdeznék tőle? El, mert az aranyat is az Isten adja a föld gyomrába, s az életet is az élőbe. S ha csak egy évig nem élnének a fák, a bokrok s nem zöldülne a buza, színarany lehetne a föld kérge is, és gyémánt minden kavics, mégis elpusztulna minden élet rajta. Ezért fontos és értékes az életet erősítő és tápláló májusi eső...

Oravecz Imre földmives festő

A Benedek Péterek és Aldo Zó Zó zsefek után új földmives festő mutatkozott be az ország fővárosában, az Ernst-muzeumban. A napilapok és művészeti folyóiratok kivétel nélkül terjedelmesen foglalkoznak a tünneményes tehetségű földmives festő mű-

vészetével és elismeréssel igyekeznek utját egyengetni. Amikor ezt örömmel állapítjuk meg, különös büszkeséggel nyitunk teret mi is ahhoz, hogy a magyar föld mivelői közül való szárnyaló lélek magasbaszállásához és ragyogásához keretet nyújtsunk. Az energikus arcu, kemény-nézésű vidéki ember, aki városiasan öltözködik, ahogy a tárlat látogatói megállapítják, egyszerű földműves Nagyidán és sokat foglalatokodik állatokkal, tehennel, lovakkal és kora hajnaltól késő estig mezőgazdaságban él s közben akko: pihen, amikor fest. Képeit a szabad ég alatt, rossz időben a kocsiszinben festegeti. És elérkezik velük a világváros nemzetközi versenyébe. És elismerést arat. Az istenadta tehetség, akinek mesterségbeli tudása bámulatba ejt, üde színezése lenyűgöz. Afár a sas repülése, vagy a fülemile éneke, akiket semmiféle iskola, semmiféle módszer le nem másolhat... Mint ahogy a magyar földműves lelkesége sem másolható le idegen színekkel, idegen gondolatokkal, legfőképpen pedig idegen érzésekkel. Csak a magyar föld munkájának igaz szeretetével és őszinte megbecsülésével, amit a jó Isten e föld legfőbb rendeltetésül tűzött ki, mert az a magyar öserő igaz és hamisíthatatlan forrása. Az Arany Jánosok és Petőfi Sándorok költeményei. Az Oravecz Imrék üde képei. És sok, sok száz egyéb tündöklés, ha igazán keressük. A magyar töretlen jövő ősakaratai...

M. J.

Reviziót!

Rothermere lord lapja, a *Daily Mail*, hosszú cikkben foglalkozik az Európát fenyegető veszedelmekkel. Sorra veszi az egyes surlódási pontokat s ezek során kifejti, hogy Magyarország, melyet hatalmas területektől fosztottak meg szomszédai javára, sohasem ismerheti el ezek határait. Tűzhányóban vagy puskaporos toronyban élünk, amely bármely pillanatban kitörhet vagy felrobbanhat. Az európai kijózanodás legfontosabb előfeltétele a békeszerződések módosítása. Minél tovább halasztják, annál súlyosabb lesz a feladat. Mussolini és MacDonald bátran hirdette a revízió szükségét. A kérdés nem az, hogy módosítani kell-e, hanem hogy miképpen történjen a módosítás. A nagyhatalmaknak minden áron meg kell egyezniük a tizennégy évi tapasztalat alapján az 1919. évi határozmányoknak a közjó érdekében, még pedig az igazságtalanságok becsületes orvoslására irányuló cselekedetben. A másik eshetőség csak a civilizáció összeomlása lehet.

A csehszlovákiai Magyar Nemzeti

Anyák-naoja.

Párt legutóbb Léván tartotta meg országos nagygyűlését, amelyen a párt vezére, Szent-Ivány József képviselő, nagy beszédet mondott a párt politikai feladatairól.

— Amikor a mai Magyarország nemzetgyűlése — mondotta többek között — a trianoni békeszerződést becikkelyezte, a prágai képviselőházban tiltakoztam a budapesti határozat ellen, mondván, hogy mi nem járunk hozzá ahhoz, hogy önrendelkezési jogunk árán, akarunk ellenére idegen államokba kebeleztesünk be. Majd hosszan foglalkozott a csehek magyarelles politikájával, majd pedig felhívta a magyarságot, hogy nyugalommal és biztonsággal, nemzeti erőnk és nemzeti igazságaink tudatában nézzünk a jövőbe, bizzunk benne, hogy a magyarsággal történt jogfosztások jóvátétele a békeszerződések revíziója útján megtörténik. Tanácsoljuk és ajánljuk a cseheknek és mindazon nemzeteknek, amelyek a jóvátétel ellenségei, hagyják el merev és háborus fenyegetésekkel kísért elzárkózásukat, nehogy a háboru réme az ő testükön bosszulja meg magát. Ne felejtsek el, hogy ez az igazi világmegmozdulás és a revízió azonfelül az igazság is! A népek nagy igazsága — ha tetszik, ha nem — győzni fog!

BELPOLITIKA

Képviselőház

A képviselőház az elmúlt héten tovább folytatta az 1933—34-ik évi állami költségvetés tárgyalását. A szónokok sorából Dinnyés Lajos a kartelek tulkapásait ostorozta. — Turi Béla megállapította, hogy a kormány az elmúlt hat hónap alatt becsületes, komoly politikát folytatott. Véleménye szerint most nyílik a legkedvezőbb alkalom az Ausztriával való szorosabb kapcsolat felvételére és ezzel egyidejű-

leg a restaurációra. — Niamessny Mihály elutasította Eckhardt Tibornak a pengő értékcsökkentésére vonatkozó kívánságát. — Petró Kálmán határozati javaslatában a fogyasztási szesről szóló rendelkezéseket a bortermelők javára kívánja módosítani. — Petrovác Gyula a munkanélküliség kérdésével foglalkozott és azt kívánta, hogy minél nagyobb mértékben indítsa meg a kormány a közmunkákat. — Neuberger Mihály így kezdte beszédét: „Németajku vagyok, de jó magyar!” A falusi nyomorgók és éhezők érdekében kért sürgős intézkedéseket. — Bleyer Jakab vádakat hangoztatott a magyar kisebbségi politika ellen és a hazai német mozgalom nevében nyilatkozatot olvasott fel, melyben a német népiskola visszaállítását sürgeti. — Zsilinszky Endre politikai zsarolásnak minősítette Bleyer Jakab beszédét. Meghurcol bennünket az egész világ előtt, — mondotta — holott egyedül Magyarország az, mely a Népszövetség kisebbségi határozatait betartja. — Festetics Sándor gróf rendkívül fontosnak tartja a telepítés kérdését, amíg azonban 577.000 eladósodott gazda itt van, addig elsősorban rajtuk kell segíteni. — Illés József az ifjuság elhelyezésének kérdéséről szólott. — Milotay István szerint a kapitalista hatalmakkal szemben meg kell szervezni a kisembereket nemzeti szellemű demokrácia vezetése alatt. — Homonnay Tivadar tiltakozott a nyugdíjak újabb csökkentése ellen.

Az interpellációk során Kállay Miklós földmivélsügyi miniszter azt hangsúlyozta, hogy a tejrrendellel a kisemberek védelmét szolgálja, de megvédte a fogyasztók érdekeit is.

A költségvetési vita további folyamán Fellner Pál leszögezte, hogy a kormány helyes uton halad és éppen ezért a költségvetés teljes meggyőzésével elfogadja. — Payr Hugó szerint elkerülhetetlen a közalkalmazotaknál a létszámcsoökkentés. Felveti a munkáshadsereg szervezésének gondolatát, mely révén rengeteg munkanélkülit lehetne elhelyezni. — Ötvös Lajos szerint a revízió kérdését más államok revíziós kérdésétől el kell választani. — Simon János megállapította, hogy a földteherrendező bizottság nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket. Csak egy megoldás van: a tartozások leírása.

Schandl Károly beszéde

Schandl Károly megállapította, hogy a kormányelnök nem kizárólagos párturalomra törekszik és támaszkodik, hanem nemzeti egységet akar teremteni és ezt meg kell értenie mindenkinek. A nemzeti egység úgy értelmezendő, hogy a választófalak a társadalom osztályai között szűnjének meg, az egész nemzet egy táborba tömörüljön. Az öncéluság fogalma egyenlő a nem-

zeti géniusszal, amely legjobb erőit igyekszik kifejezni a nemzet érdekében, nem idegen célokért, hanem magáért a nemzetért. Gömbös Gyula a keresztény világnézet alapjára helyezte politikáját, de ez nem jelent sem gyűlöletet, sem rombolást, de jelent a nemzeti szellem és hagyományok tiszteletét és gyakorlását. A mezőgazdasági helyzet a legfőbb probléma és itt nyomul előtérbe az agráradósság kérdése. A pénzügyminiszter keresztülvitte a kamatcsökkentést. Lehet vitatkozni afelett, hogy a csökkentés mérve elegendő-e, vagy sem. A helyes az lenne, ha le tudnánk menni négy százalékig. De figyelembe kell venni azt, hogy a kamatmérséklés önmagában még nem végleges dolog, mert az intézkedések egész sora van még a pénzügyminiszter programjában. Ilyen a kamathátralékok rendezésének kérdése és az, hogy a gazda ne legyen kénytelen elhagyni a földjét. A lényeg az, hogy a magyar gazdaságtársadalom megmaradjon a maga földjén. Másik kérdés az egyeztetés kérdése. Lehet módot találni arra, hogy a gazdákat megszabadítsuk azoknak a kölcsönöknek végzőlő hatásától, amely kölcsönöket megfizetni ugyszé tudjuk.

— Eckhardt Tibornak a devalvációra vonatkozó terve vakmerő terv, mert hiszen már megéltünk egyszer egy devalvációt. Elismeri, hogy az adósok körében egyideig könnyítést idézne elő, de ez a megkönnyebbedés csak látszólagos lenne, mert rövidesen olyan helyzetet következne el, amely nemcsak a nemzet többi rétegében, hanem éppen a gazdák körében is rombolást idézne elő. Egészen bizonyos, hogy a mezőgazdaság vesztitene a devalváción, mert terményeinek árával nem tudná olyan gyorsan követni a drágulást, mint az ipar. A font és a dollár esése nem egyéb, mint egy nagy vámháború, amely a Páris-környéki béke óta folyik az egész világon. London lesz a központja rövidesen egy nagy gazdasági értekezletnek, ahol a pénz stabilizációjának kérdésével is foglalkoznak. Kár lenne a pengő elleni támadással elébe vágni a londoni értekezlet határozatának. A külforgalom felszabadítása is bizonyára szöbakerül Londonban. Magyarország e téren az egyetlen ország, amely mindenféle felszabadításba belemegy, ha azt más államok is követik.

— Nekünk most két piaci lehetőségünk van: az osztrák és az olasz piac. Az osztrák piac tekintetében biztató jelenség, hogy a magyar és az osztrák külforgalmat emelni kellett. Örömmel látja, hogy az utóbbi hetekben Olaszország felé is meg erősödött az export.

Ezután Németországról szólott néhány szót. Megállapítja, hogy az új német rezsim érdeme, hogy a kommunizmust Európa közepén nem engedte urrá lenni. Nem tartja helyesnek,

hogy olyan oldalról bírálják durva szavakkal Németországot, amely oldalról nem találtak éles szavakat akkor, amikor Oroszországban rezsimváltás volt és véres zsarnokság lett urrá.

A vita során egyik oldalról fölvetették a tervgazdálkodás ötletét, a másik oldalal a teljes gazdasági szabadság mellett foglaltak állást. A modern államéletben nem lehet eltekinteni attól, hogy az állam beavatkozzék a gyengébbek védelmére a gazdasági életbe. A gazdasági liberalizmus a múlté, ellenben szociális politikát kíván és a kormány is ezt az utat követi, amikor a kisebb existenciák érdekében beavatkozik a termelésbe. Az állami gazdálkodással nagyon jól összefér a szolidaritás és a kooperáció, vagy a szövetkezés. Az agrárszövetkezeteket nem szabad összetéveszteni olyan intézményekkel, amelyeknek csak a jellege szövetkezet. Az agrárszövetkezetekben egy fillér állami pénz nincs. A szövetkezetek az önségély alapján állanak és hat év óta az állam egy fillért sem jegyzett, ami erősödés a szövetkezeteknél mutatkozik, azt mind maguk jegyezték. Egyedül a szövetkezeti mozgalom az, amely a kisembereket szembe tudja állítani a kartelekkel és a trösztökkel. A szövetkezeti mozgalom a jövőé.

Schandler Károlyt beszéde végén lelkes ünnepélyben részesítették. A vita további során Tóth Pál állami beavatkozást sürgetett annak érdekében, hogy a föld megmaradjon a magyar földművelő nép kezén.

Csilléry András az orvostársadalom problémáit tette szóvá és kijelentette, hogy a budapesti orvosok átlagos jövedelme nem haladja meg a havi 150 pengőt. — Perényi Zsigmond báró a revízió kérdésével és a kisebb-ségek ügyével foglalkozott behatóan. Erődi-Harrach Tihamér a falusi egészségügyi szolgálat megszervezését sürgette.

Magyar-jugoszláv megállapodást írtak alá

A magyar külügyminiszter és a budapesti jugoszláv követ megállapodást írtak alá, amely megfelelő értékű magyar árucikkkel való kompenzáció ellenében jugoszláv fane-műek, továbbá alma, szilva és dió számára biztosít behozatali kontingenseket. A megállapodás egyévi időtartamra szól és azonnal életbelép.

Tíz millió pengővel aktív a külkereskedelmi mérleg

A folyó esztendő első négy hónapjának külkereskedelmi adatai szerint behoztunk 93 millió pengő értékű árut és kivittünk 103,9 millió pengő értékű árut, tehát a mérleg 10,9 millió pengővel aktív. Nehéz gazdasági helyzetünkben, amikor a kivitelt a leg-súlyosabb akadályokba ütközik, ez az eredmény is figyelemreméltó, bár a

behozatal állandó lemorzsolódásából a belső fogyasztóképesség csökkenése is kiviláglik. Tavaly kedvezőtlenebb volt a négyhónapos mérleg. A 111,2 millió pengős behozattal szemben akkor ugyanis a kivitelt csak 98,8 millió pengőt tett, vagyis a 12,4 millió pengős deficit mutatkozott.

Nagyatádi Szabó István-arc képleleplezés Békésen

A Békési Kiszgazdakör megfestette és május hó 14-én ünnepélyes keretek közt leleplezte a halhatatlan gazdavezér, Nagyatádi Szabó István arc-képét. A nagyszabású arc képleleplezési ünnepség a békési kiszgazdakör dísztermében folyt le, a társadalom valamennyi osztályának képviselői és helybeli és környékbeli kiküldöttek részvételével. Jelen voltak a hatóságok képviselői, a Debreceni Mezőgazdasági Kamara, számos község gazdakörének kiküldöttei, Békésvármege közönsége és a társadalom legkülönbözőbb rétegeiből annyian, amennyien csak befértek a nagyterembe. Az ünnepségen ünnepi beszédet Szabó Sándor ny. főispán, a Faluszövetség társelnöke mondott.

Az ünnepélyt este társasvacSORA követte, amelyen mintegy háromszázan vettek részt, többek között Márky Barna alispán, Harsányi Pál református eseperes, Csizmadia András országgyűlési képviselő és Vásárhelyi József felsőházi tag. Az ünnepi vacsorán számos pohárköszöntő hangzott el.

Cseh hazudozások

A csehek sok minden magyarelles rágalmak között legújabb, hogy Olaszország nemcsak repülőgépeket, hanem mintegy 195.000 kilogramm mér-ges gázt is szállított nekünk. A cseh lapok a mér-ges gázok „raktárhelyeit” is megnevezik: Várpalota, Szeged és Szabadka lennének ezek a veszedelmes helyek. A „jól értesült” cseh hírharc-gok hazudozásaik közepette mindössze azt felejtették ki a számításukból, hogy Szabadkát Trianon — eléggé fájdalmasan — elrabolta tőlünk, s a porig gyalázott, gyötört hazafias magyar és bunyevác szép Szabadkán a bocskoros vadráccok garázdálkodnak, mint megszállók . . . Ezekre a cseh kitalálmányokra is ráillik, hogy könnyebb elfogni a hazug embert, mint a sánta kutyát!

MŰLÉPET

tiszta méhviashból különként 4.60 pengőért szállít: „MÉH”, a magyar méhészek szövetkezete.

Budapest, Arany János-utca 1/g.

Eszközökről árjegyzéket, szaklapból mutatványszámot ingyen küld, mézet, viaszt vételre keres.

51 millió pengő kölcsönt nyújtott a FAKSz fennállása óta

Az Országos Falusi Kislakásépítő Szövetkezet, legutóbb közzétett jelentése szerint, az elmúlt évben 2500-an fordultak a szövetkezethez kölcsönért házépítés céljából. Ezek közül 795-en kaptak 852.190 pengőt. A többit a szövetkezet kénytelen volt elutasítani igényével, részben áttolta a hiteligény kielégítését erre az esztendőre. Mégis fennállása óta a múlt év végéig a FAKSz 39.093 embert 51.1 millió pengő kölcsönrel támogatott, hogy házat felépítse. A FAKSz ötödik éve egy fillért sem kap az államtól támogatásképpen s ilyenre nem is számíthat a mai viszonyok közepette, mégis saját erejéből igyekszik a vele szemben támasztott igényeket kielégíteni. Érdekes, hogy a szövetkezet ötven százalékkal növelni tudta az üzletrészek után járó osztalékot. A FAKSz mérlege 33.4 millió pengő befizetett üzletrészt, 2.4 millió pengő tartalékot mutat ki és 573.780 P nyereséggel zár. Személyi kiadásai pedig 273.636 pengőt tesznek.

Alapítványi segély olyan anyának, aki egyetlen fiát elvesztette a háboruban

A Magyar Vörös-Kereszt Egylet központi igazgatósága közhírré teszi, hogy a „Báró Orosdy Raoul alapítványa” neve alatt adományozott 4000 pengő alapítványi tőke 1932. évi kamatai folyó évi augusztus hó 3. napján esedékessé válnak. A kamatok az alapítólevél szerint oly római katolikus anyának fognak kiadatulni, akinek egyetlen fia a harc téren elesett, vagy a harc téren szerzett sebesülése, vagy betegsége következtében hősi halált halt és aki kenyérkereső hiányában nyomorba jutott, vagy szükségét szenved. Az alapítvány kamataiban bármely fegyvernemnél háboruban katonai szolgálatot teljesített hősi halottnak anyja részesülhet, aki az alapítólevél egyéb feltételeinek megfelel; amennyiben azonban a volt I. honvédsereg század hős halottjának anyja is pályázna, aki az alapítvány kamataiban még egyszer sem részesült, a többi pályázóval szemben elsőbbséggel részesítendő.

A kérvényeket legkésőbb 1933. évi június hó 15-ig bezárólag a Magyar Vörös-Kereszt Egylet központi irodájához (Budapest, VIII. ker., Baross-utca 15. sz.) kell betérjeszteni.

A kérvény mellékleteiként hitelt érdemlő okmányokkal igazolandó, hogy a pályázó anyja 1. római katolikus vallású; 2. hogy egyetlen gyermekét vesztette el a háboruban; 3. hogy hősi halott fia mely ezredben szolgált és 4. vagyoni állapotát illetőleg azt, hogy a segélyre rászorult.

VILÁGKRÓNIKA

Elismerő népszövetségi jelentés a magyar pénzügyekről

A Népszövetség pénzügyi bizottságának Magyarországról szóló legújabb jelentése elismeri és értékeli azt a munkát, amelyet a magyar kormány az ország pénzügyeinek rendezése és a gazdasági viszonyok megjavítása érdekében eddig végzett. Méltányolja a jelentés, hogy külföldi hitelezőinkkel fenntartjuk az érintkezést és igyekszünk velük egyetértésben eljárni. A jelentés figyelmünkbe ajánlja a következő megfontolásokat: tulságosan nagy a nyugdíjteher, a helyi közületi kiadások a tett intézkedések ellenére még mindig meghaladják az ország teljesítő-képességét, továbbá, hogy a bankok által követett pénzügyi politika javítható lenne a bankok együttműködése által. A közületi háztartások átalakításai az adózók teherbíróképességének megfelelően már folyamatban vannak. A nyugdíjterhek nagysága elsősorban a trianoni szerződés végrehajtásának a következménye, ugyanis olyan terheket is vállalunk kellett, amelyek tulajdonképpen nem minket terhelnek. Az ország közvéleményét megnyugvással töltheti el, hogy az ország pénzügyi és gazdasági talpraállítása érdekében tett erőfeszítések elismerésre találtak a legmértékadóbb körökönél is. Kiténik a jelentésből az is, hogy a válság mélypontján tuljuttunk és a javulás útjára léptünk.

A leszerelési értekezlet meg kellett menteni

A Genfben ülésező leszerelési világ-értekezlet megint válságos állapotba jutott olyannyira, hogy az értekezlet elnöke, az angol Henderson, kénytelen volt a négy vezető nagyhatalom, — Anglia, Olaszország, Északamerikai Egyesült Államok, Franciaország — főküldötteit külön tanácskozásra hívni össze az értekezlet folytatásának megbeszélése végett. Ezzel az „orvosi tanácskozással” sikerült az összeomlást elhárítani.

Amerika nem ad halasztást

A hadiadósságok legközelebbi esedékességeinek fizetési haladékáról az amerikai elnök nem terjeszt javaslatot a kongresszus elé. Az amerikai kormány sem az adóssokkal, sem egyetlen csoporttal sem kíván tárgyalásokat folytatni. A kongresszus sohasem járulna hozzá a júniusi fizetések elhalasztásához.

A franciák harciasak

A francia szenátusban a hadügyi költségvetési vita során Daladier francia miniszterelnök kijelentette, hogy bár Franciaország a leszerelés és a béke híve, de azért nemzeti védelmének készen kell állnia minden eshetőségre. Nem kíván eltérni attól a rendszertől, amely a magániparnak juttat katonai rendeléseket, mert az iparnak már a béke idejében készen kell állania a háborus idők szerepére. Majd tiltakozott az ellen, hogy az állami üzemek nem volnának eléggé

Könyvmáglya Berlinben.

Május hó 11-én, Berlinben, a német nemzeti szocialista diákság nyilvánosan elégette azokat a könyveket, melyeket nemzetközi szempontból kifogásolhatónak talált.

foglalkoztatva katonai felszerelésekkel, mert hiszen ezek az üzemek jelenleg túl vannak halmozva a határok felszerelésével, hogy ott áttörhetetlen gátat alkossanak a szükséges fedezet biztosítására.

A japánok Peking előtt

A japán hadvezetőség hivatalos jelentése szerint csapatai „a Mandarinok országutján” nyomulnak Peking felé és már 16 kilométernyire megközelítették a várost. A japán támadásokat tüzérségi pergőtűz és légi bombázó készitette elő, amelyek irtózatossá teszték a várost. A japán támadásokat tüzérségi pergőtűz és légi bombázó készitette elő, amelyek irtózatossá teszték a várost. A japán támadásokat tüzérségi pergőtűz és légi bombázó készitette elő, amelyek irtózatossá teszték a várost. A japán támadásokat tüzérségi pergőtűz és légi bombázó készitette elő, amelyek irtózatossá teszték a várost.

**„Józan fejjel csinálom a politikát”
Gömbös Gyula beszéde a magyaróváriakhoz**

A magyaróvári választókerület több községe május hó 13-án délelőtt népes küldöttség útján adta át a *Nemzeti Egység Pártjának* Esterházy-utcai klubhelyiségében a diszpolgári oklevelet *Darányi Kálmán* miniszterelnökségi államtitkárnak, a magyaróvári kerület volt képviselőjének. A küldöttséget *Polniczky Lipót* főtisztviselő vezette. *Gömbös Gyula* miniszterelnököt és *Darányi Kálmán* államtitkárát lelkes üdvözléssel fogadta a küldöttség, amelynek nevében *Kühne Lóránd* felsőházi tag nyújtotta át a diszpolgári oklevelet. Ezután *Darányi Kálmán* államtitkár hálás köszönetet mondott a küldöttségnek az őt ért megtiszteltetésért, majd a miniszterelnöknek mondott köszönetet azért, hogy az ünnepies alkalomnál megjelent.

Gömbös Gyula miniszterelnök szólt ezután a küldöttséghez és többek közt a következőket mondotta:

— Józan fejjel csinálom a politikát, s ezért hirdetem, hogy felekezeti és faji különbségre való tekintet nélkül valamennyien egymásra vagyunk utal-

va ezen a történelmi földön. Ezért hirdetem a sorsközösséget, a testvéri összetartást, a nemzeti egységet, mert tudom, hogy történelmi feladatokat csak akkor tud ez a nemzet megoldani, ha teljesen összeolvadunk ezekben az eszmékben. Lehetnek közöttünk különbségek, hiszen az emberi sajátosságokból következnek, hogy más és más szemszögből nézzük a kérdéseket, akkor azonban, amikor az egész nemzet sorsáról van szó, józan fejjel különbség nem lehet közöttünk, mert célunkat csak úgy érhetjük el, ha egy emberként, egy uton haladunk. Tul kicsinyek vagyunk ma ahhoz, hogy pártokra szakadva élje a nemzet életét.

A miniszterelnök ezután megégszer üdvözölte a küldöttséget és annak a reményének adott kifejezést, hogy lesz alkalma Magyaróvárán részletesen kifejteni azokat a politikai elveket, amelyek alapján a nemzetet egyesíteni kívánja.

Német miniszterek Ausztriában

Franck német birodalmi igazságügyminiszter és társaságában több más német miniszter május hó 13-án, az osztrák horogkeresztesek meghívására, Bécsbe érkeztek. Az osztrák szövetségi kormány megbízottja a repülőtéren a következő szavakkal fogadta a német minisztereket: „A szövetségi kormány megbízott annak közlésével, hogy az Önök látogatása nem kívánatos.” Mire *Franck* német birodalmi igazságügyminiszter így válaszolt: „Kérem, közölje a szövetségi kormánnyal, hogy ezt a szívélyes fogadtatást szívóbbal köszönjük.” A városban viharosan ünnepelték a német minisztereket, akik ausztriai tartózkodásuk idejében több helyen beszédet mondtak *Németország és Ausztria csatlakozása mellett és bejelentették Hitler közeli látogatását Ausztriában*. A látogatással kapcsolatban számos tüntetés volt, melyeket letartóztatások és sebesülések követtek. A német külügyminiszter a német miniszterek fogadtatása miatt tiltakozott az osztrák kormánynál, az osztrák kormány pedig a német miniszterek sértő kifejezései miatt nyújtott át tiltakozó jegyzéket a német kormánynak. A német miniszterek két nap múlva visszatértek hazájukba.

A tejforgalmat szabályozó új rendelet

A tej gazdaságosabb értékesítése céljából a földművelésügyi miniszter május hó 15-én a tej és tejtermékek forgalmát szabályozó új rendeletet léptetett életbe. A rendelet kibocsátását beható tárgyalás előzte meg az érdekeltségekkel és a kormány gondosan mérlegelte a tejforgalom felszabadításának kérdését. Egyelőre azonban — úgy mint ez eddig is történt és a tejtermelő országok általános példájára — a kötött forgalom további fenntartása mellett kellett állást foglalnia a tejforgalom szabaddátétele ugyanis a tej termelői árának hirtelen lemorzsolódása következtében teljesen tönkretenné a háború befejezése óta szép fejlődésnek indult szarvasmarhatenyésztésünket és mezőgazdaságunknak mérhetetlen károkat okozna, de e mellett semmi biztosítékot nem nyújtana, hogy a fogyasztó olcsóbb és jobb tejet kapjon.

Az új rendelet a tejforgalomban számításba vehető összes tényezők érdekeit a legmesszebbmenően tekintetbe vette. Teljes mértékben igyekezett összeegyeztetni a tejforgalmat a tejtermelés, az állattenyésztés és mezőgazdaság összes érdekeivel és különös figyelemben részesítette a közönség és a kistermelők jogos igényeit.

A rendelet feloldotta és javította a korábbi rendeletnek azt a merev rendszerét, amely szerint a zárt területre szóló tejszállítási jogosultság megállapítást nyert. Így — többi között — új tejszállítási jogosultságot engedélyez az állattenyésztés szempontjából jelentős tehenészetek és tejszövetke-

tek részére, amennyiben ezeknek a felvétele azt lehetővé teszi; a meglévő kontingensek pedig a birtok nagyságával hozza arányba.

Egészségügyi szempontból szigorúan megakadályozza a tejnek zárt területre ellenőrzés nélküli behozatalát és ezért fenntartja azt az eddig is érvényben volt, de végre nem hajtott rendelkezt, hogy a kistermelők csak szövetkezetekbe tömörülve hozhatnak be tejet. De egyúttal a legmesszebbmenően gondoskodik arról, hogy a tej megfelelő értékesítése szövetkezetek útján is biztosítva legyen. Zárt területen ezután csak üzemben kezelt tej hozható forgalomba, ezzel szemben azonban az üzemek által forgalomba hozott tej magasabb zsírtartalmának előírásával a rendelet a fogyasztóknak az eddiginél és bármely külföldi városban forgalomba hozott tejnél jóval jobb minőségét feltétlenül biztosítja. Megjegyzendő, hogy zárt területre ipari feldolgozásra vállalatoknak tejet bárki szállíthat.

Az új rendelet legfőbb célja, hogy a tej jobb értékesítését nemcsak zárt területen, hanem az egész országban biztosítsa, vagyis, hogy a zárt területen fogyasztott tej és az ipari feldolgozás alá kerülő tejárak között eddig fennállott nagy árkülönbséget méltányosan csökkentse. Ezért a zárt területen fogyasztott tej eddigi 20.2 fillérben megállapított termelői árának rovására az árkiegészítő járulékot literenként 0.8 fillérről 2.5 fillérré emelte fel.

**A „VASÁRNAP”
szerkesztősége
és kiadóhivatala:
Budapest,
V., Bátfory-utca 24.**

A tej fogyasztói ára jobb minősége mellett is literenként változatlanul 32 fillér marad. Termelői érdekből azonban a tejszín és tejfel árát is megállapítja a rendelet és pedig az előbbiét literenként 2.40, az utóbbit 1.20 P-ben, mint nagybani árban.

Végül fontos szociális intézkedése a rendeletnek, hogy az *ínségesek* részére kedvezményes áron fognak tejet szolgáltatni.

A rendelet a *Budapesti Közlöny* (hivatalos lap) május hó 14-iki számában jelent meg, 5000/1933. M. E. szám alatt.

A szegedi paprika a külföld érdeklődésének előterében

Szentgyörgyi Albert szegedi egyetemi tanár most tért vissza külföldi előadó utjáról, amelyen a paprikából nyert C-vitaminról tartott ismertető előadásokat. Szentgyörgyi tanár külföldi utjának eseményeiről és előadásainak lényegéről a következőket mondta:

— Európai körutam, amelynek során Berlinben, Kopenhágában, Lundban, Stockholmban, Upsalában, Cambridgeben, Amsterdamban, Párisban, Heidelbergben és Zürichben német, angol, holland és francia nyelven tartottam előadást, öt hétig tartott. Előadásomban ismertettem a C-vitaminra vonatkozó vizsgálataimat. Elmondtam, hogyan sikerült tízévi munkával ezt a vitamint felfedeznem, illetőleg azt tisztán előállítanom és vegyelemezni és hogy miként tette lehetővé e céljaim elérését a magyar paprika, amely rendkívül gazdag vitaminban.

— Kísérleteim ellenőrzésére és kiegészítésére ma az egész világon széleskörű tudományos vizsgálat folyik. E vizsgálat eddigi eredményei mind igazolták állításaim helyességét. Külföldi utamon mindenütt a legmelegebb fogadtatásban és nagy elismerésben volt részem.

— Kutatásaimmal kapcsolatban valamennyi svéd napilap foglalkozott a magyar paprikával és a lapok címlapján vastag betűből szedve szerepelt a magyar paprika. A C-vitaminnak különösen az északi országok szempontjából van nagy gyakorlati jelentősége, főleg azért, mert ott kevés és drága a zöldség. A legnagyobb európai gyárak — többet közülük meglátogattam — már nagy arányban foglalkoznak a vitamin előállításának kérdésével és kiindulási anyagnak a paprikát veszik. Azt hiszem, hogy a paprika — kivált a kevésbé csipős válfajok — megfelelően elkészített konzerv alakjában éppen *dus vitamintartalmánál fogva, elsőrangú kivitelű cikk lesz*. Vizsgálataim hatása talán már az idej paprikapiacra is érezhető lesz.

Emlékezés az árva magyar nép egy igaz barátjára

A Magyar Revíziós Liga kezdeményezéséből május hó 7-én délelőtt Budapesten, a Kálvin-téri református templomban gyásziistentisztelet volt a magyar igazság nemrég elhunyt bátor szószólójának, a kiváló brit államférfiúnak, lord Sydenham of Combe-nak emlékezetére. Lord Sydenham Magyarország őszinte, igaz nagy barátja volt és a Lordok Házában több alkalommal a leghatározottabban elítélte a Magyarországon elkövetett igazságtalanságot és követelte annak békés revízióját.

A templom előtt diszruhájukban, lámpával kezükben állottak sorfalat a tatabányai és dorogi bányászok, bent a templomban pedig fényes és nagy közönség jelent meg, soraiban lord Chilston angol követ, Gömbös Gyula miniszterelnök, Almásy László dr., a képviselőház elnöke, Raffay Sándor dr. evangélikus püspök, Herczeg Ferenc, a Revíziós Liga elnöke, Durányi Kálmán dr. és bárcziházi Bárczy István dr. miniszterelnökségi államtitkárok, vitéz Horthy István, Eckhardt Tibor dr., Karafiáth Jenő dr., Huszár Aladár dr. főpolgármester és a Revíziós Liga vezérkara.

Pontosan 11 órakor érkezett meg vitéz nagybányai Horthy Miklós Kormányzó Ur, akit a templomkapuban Ravasz László dr. református püspök és Herczeg Ferenc fogadtak.

A zsoltár elnéklése után Ravasz László püspök tartotta meg emlékbeszédét, így szólván:

— Sydenham Lord nyelvünket nem értette, történelmünket nem tanulta, régéink nem büvölték el s mégis meglátta a mi igazságunkat. Meglátta és meghódolt előtte, mert megérezte, hogy a világon a legnagyobb igazság az ártatlanul szenvedőnek, a méltatlanul megbántottnak, az arcul vert nemzeti méltóságnak az igazsága . . .

E megismerés Sydenham Lord számára egy nagy felszabadulás volt. Felszabadult az előítélet és az elfogultság láncából. Kikerült egy nagy történelmi sötétségből, amely annyi embernek látását megzavarta, s bátran, magányosan, ezüstvértű lovagként kihuzta kardját a magyar nemzet mellett . . . A történelem felírja majd, amit a nagy brit nemzetért tett. De a parányi utóirat, hogy a világ egyik legkisebb nemzetéért e nemzet legszomorubb óráiban sikra szállt, erkölcsi szempontból nem lesz kisebb jelentőségű a nagy szolgálatok nagy érdemeinél. Legnagyobb eredmény az igazság pártjára állni, jó ügyet szolgálni, összhangba kerülni azzal, amit Isten tervel, akar és munkál . . . Nemcsak azon épül a mi igazságunk, hogy ellenkező esetben nincs béke, megakad a fejlődés, politikai bonyodalmak támadnak, nem is azon, hogy ha nekünk igazságot szolgáltatnak, megkönnyebbül Európa sorsa és mindenkinek jobb dolga lesz, hanem azon, hogy a párisi békével az emberiség géniusza önmagát megbántotta, mert ugyanaz a szellem győzedelmeskedett a békében, amelyik a háborút viselte. Békének nevezek olyasvalamit, ami nem volt béke. Igazságnak, ami csupa igazságtalanság volt, életnek, ami életet oltott és lelket ölt. Békét ígért és háborút vett.

— Nekünk csak életkérdés a trianoni béke, Európának sokkal több, mint életkérdés: a becsület ügye . . . Nekünk is van megismerni való igazságunk, nekünk is vannak láncaink, amelyekből ki kell szabadulni. Ez a mi igazságunk: Nőjjünk hozzá tragédiánk hallgatag nagyságához . . . Vannak dolgok, amelyeket csak sebekkel lehet felfogni, távlatok, amelyeket összeomlott világok romjain lehet megpillantani, birodalmak, amelyek felett

Kép a Sydenham lord emlékére rendezettgyásziistentiszteletről. Középen Horthy Miklós Kormányzó Ur; mellette Gömbös Gyula miniszterelnök.

csak a szenvedések tüzes trónjáról lehet uralkodni. A magyar erkölcsi megújuláshoz, átnemesedéshez, egy magyarsabbrendű élet kibontakozásához csak a szenvedések árán juthat el.

Ravasz püspök magas-szárnyalásu beszéde után a gyülekezet először zsol-tárt énekelt, majd a magyar és angol himnusz énekelte el.

NAGYHARANG

I.

Tanakodnak a honatyák,
A költségvetést forgatják,
S hő szívük azért dobban,
Hogyan lenne legjobban?

Vetés, vetés, költségvetés,
Mindig sok vagy, sohse kevés?
Elöntöd az ugarat,
S mind koldus, ki learat . . .

Vetés, vetés, szántás-vetés,
Reményed még ma is kevés . . .
Beérik a kalászdod,
S a költséget kaszálod . . .

II.

Ez a világ rotogó üst,
Bekormozza gomolygó füst.
A sok szakács körül,
S irtó büz száll belüle . . .

Nem veszi be magyar száj azt,
Töle az igazság választ.
Magyar étel kell nekünk,
Melyből bátran ehetünk.

Magyar szakács, magyar konyha,
Szinjón már a gazda gondja . . .
A nép úgy él boldogul,
Ha a gazda boldogul . . .

III.

Panaszkodik a gólya,
Hogy nincs béka a tóba.
Ne csodálkozz, jó gólya,
Nádasok hü lakója . . .
Béka azért nincs elég,
Mert a gazdák lenyelék . . .

Politika, taktika,
Vágyódtak a lagziba . . .
Mind megesalta a párját,
S most szépen külön járnak . . .
Egyik balra bokázik,
S jobbra rezeit a másik . . .

A békát meg csak nyelik,
De fojtó falat nekik . . .
Kiköpnék, de nem lehet,
Csak hátrafelé — mehet . . .
Kutya falat biz az, ha
Egymást marja — a gazda . . .

Irja: LEPI PÁL.

A VASÁRNAP
TANÁCSADÓJA

minden ügyben utbaigazít

16 daloskör versenye Mecsekalján A rácvárosi daloskör tizesztendő jubileuma

Lélekemelő ünnepség keretében tartotta meg május hó 14-én, vasárnap, a rácvárosi polgári daloskör tizesztendő fennállásának jubileumát Mecsekalja községben.

A Baranya vármegyei iskolán kívüli népművelési bizottság az ünnepség fényének emelésére vármegyei dalosversenyt rendezett a jubileum alkalmából, amelyen 16 daloskör vett részt. Az ünnepségen megjelent Fischer Béla Baranya vármegye alispánja, Frühwirth Mátyás országgyűlési képviselő, az Országos Magyar Dalosszövetség elnöke, Patacsi Dénes, Brogly József, Schmidt Vilmos dr. országgyűlési képviselők, Hausi Ferenc dr. prépost-kanonok, Margittay Lajos dr. mohácsi polgármester és igen sokan a vármegye előkelőségei köréből. A Faluszövetséget Wieser Béla titkár képviselte.

A jubileumi ünnepség délelőtt 10 órakor folyt le, a daloskörök versenye délután 2 órakor vette kezdetét. Oly nagyszámú érdeklődő jelent meg, hogy az iskola nagyterme nem volt képes befogadni a közönséget. A rendezőség azonban gondoskodott arról, hogy hangszórókkal közvetítse az egyes dalkarok énekszámaikat és így mindenki élvezhette a szemből-szebb versenyszámokat. A dalkarok két csoportban versenyeztek és pedig háromszólamú férfikari csoportban és a négyzólamú férfikari csoportban. A bírálóbizottság döntése alapján a háromzólamú férfikari csoportban első lett a németajku Hárságy község dalárdája, második Abaliget, harmadik Pellérd, negyedik Egerág község dalárdája. A négyzólamú férfikari csoportban első díjként a Faluszövetség aranyérmét kapta Mékényes németajku község dalárdája. Ugyanez a dalárda nyerte el a vármegye által alapított ezüstserleg vándordíjat. Az első A. díjat Harkány, első B. díjat a vasasi kulturegyületi dalkör, második díjat Nagyárpád németajku község dalárdája, második A. díjat a vásárosszentgáli polgári daloskör, második B. díjat Mágocs németajku község dalárdája, harmadik díjat Abaliget vegyesajku község dalárdája, harmadik A. díjat Hárságy németajku község dalárdája, harmadik B. díjat Szentdienes község dalárdája, negyedik díjat Pellérd, negyedik A. díjat Baksa, negyedik B. díjat Mohács, ötödik díjat Keszű, ötödik A. díjat Kővágószőlős, ötödik B. díjat Rózsafa és végül a hatodik díjat Egerág község vegyesajku dalárdája nyerte el.

Az értékes díjakat: a Faluszövetség aranyérmét, a vármegye vándor-

díjat, Brogly József országgyűlési képviselőnek ezüstserlegét, Patacsi Dénes képviselő ezüstserlegét és ezüstkoszoruját, továbbá több értékes tárgyat ünnepélyes külsőségek között adta át a nyerteseknek Fischer Béla a vármegye alispánja, aki beszédében rámutatott arra a hatalmas erőre, amely a magyar dalban rejlik és további kitartásra buzdította a mintegy 700 dalost. Hangsúlyozta, hogy a bírálóbizottság teljesen pártatlanul döntött. A bizottság pártatlanságát mi sem bizonyítja jobban, minthogy az értékes első díjakat és a vándordíjat németajku község dalárdájának ítélte oda, mivel azt találta legjobbnak.

A nagyszabású és nagyjelentőségű ünnepség rendezésében oroslánrészre volt Kisfaludy György községi főjegyzőnek, a rácvárosi polgári daloskör elnökének és Keller János tanítónak, a rácvárosi polgári daloskör karnagyának.

A Faluszövetség a legnagyobb örömmel kapcsolódott bele munkásságukba, mert tudatában van az ilyenirányú mozgalmak fontosságának és Wieser Béla titkár őszinte örömmel üdvözölte a nyertes dalárdát, melynek a Faluszövetség első díjként aranyérmét adományozott.

A Baranya vármegyei iskolán kívüli népművelési bizottság a dalosversennyel megmutatta az utat, amelyen szép sikereket és értékes eredményeket teremthetnek az ország különböző részeiben is.

A hódmezővásárhelyi m. kir. mezőgazdasági szakiskola

folyó évi október hó 1-én kezdődő két éves tanfolyamára pályázatot hirdet.

Az iskola célja gazdák és bérlők fiainak, valamint uradalmak részére altiszteknek nevelése, képzése. Ezenkívül a szakiskola sikeres elvégzése kis tejiparosí üzemek vezetésére is képesít.

Egy évre fizetendő összes díjak 260 pengő, melyért a tanuló az iskola otthonában teljes ellátást is kap. Az összeg több részletben fizethető. Sokgyermekes családokból származók, szegény-sorsú szülők gyermekei részére igen kedvezményes és ingyenes helyek is vannak. Felvehetőek 17-ik életévüket betöltött, legalább négy elemi osztályt végzett ifjak.

Személyes vagy írásbeli megkeresésre, bárkinek szívesen nyújt felvilágosítást a szakiskola igazgatósága.

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

Ágyak tisztántartása.

Lakásunk takarításának és tisztántartásának egyik leglényegesebb része az ágyak gondozása. Nem elég az ágyakat szép terítővel letakarni s egyik-két kézimunkapárnával díszíteni; fontosabb az, hogy a szép terítő alatt az ágynemű mindig friss, tiszta s az ágy férégmentes legyen.

Az ágyneműt a mindennapi rendszeres szellőztetés mellett hetenkint egyszer hosszabb ideig hagyjuk szabad levegőn. Nem forró napon, mert az árt a tollaknak, hanem szellős, árnyékos helyre tegyük ki a párnákat s mielőtt behordják, jól porolják ki azokat. Az áthuzással ne várjunk addig, míg az ágynemű láthatóan piszkos lesz, hanem legalább is kéthetenként váltsuk a huzatokat. Ez egyrészt egészségi szempontból kívánatos, másrészt megkönnyíti a munkánkat a mosásnál is, mert nem kell annyira dörzsölni, kefélni s így nem is megy olyan hamar tönkre az ágynemű.

Évenként egyszer, lehetőleg nyáron, tisztogassuk át a *vánkostollakat*. A vánkost a varrott oldalán felfejtjük s a tollat egy régi, de nem szakadozott párnahuzatba átszórva, mosóteknőben meleg szappanos vízzel átgurjuk, miközben a vizet többször változtatjuk, s végül a tollakat alaposan kiöblítjük. Azután a huzatot a napra tesszük s többször megforgatjuk, míg a toll teljesen megszárad, akkor jól felrázva, a kimosott hüvelybe viszatesszük s szorosán bevarrjuk.

A *megmolyosodott tollat* öntsük ki nagy száraz üstbe s lassan melegítsük fel. Időnként óvatosan kavargatjuk meg bottal s egy idő múlva teregezzük szét tiszta ruhára a földön. A moly és pondró leülepszik s a könnyű pelyhet leszedhetjük róla.

Lószórt a következőképpen tisztíthatunk: vödörbe téve leöntjük forrásban lévő vízzel, azután vastag kendővel letakarjuk s gőzöljük. Két-három óra múlva leöntjük róla a vizet, forró szappanos lét, még két-három ízben leöntjük tiszta forró vízzel, miközben bottal kevergetjük. Ha már teljesen tiszta a lószór, nagy kendőn szétterelve megszáritjuk, azután megtépjük, hogy ne legyen csomós és visszatesszük a helyére.

A *megrozsdásodott ruganyt* üveg-papírral ledörzsöljük és utána bezsírozunk vagy lakkozunk.

SZALMAKALAP TISZTÍTÁSA.

Világos szalmakalapról előbb lefejtjük a díszí és bélést, azután citromlével jól bedörzsöljük, majd kénporral átkeféljük. Mikor már tiszta, keféljük le róla száraz kefével a kénport. Ha nagyon piszkos a kalap, sókassóoldattal is lekefélhetjük és utána tiszta vízzel leöblítjük, de az ilyen nedves pucolás után megfelelő formára

huzva lehet csak megszáritani, különben teljesen elformátlanodik a kalap.

Megfakult, fekete szalmakalapot felfrissíthetünk, ha a kalapot olajos rongyoskával átörzsöljük, azután készen kapható kalaplakkal vékonyan bekenve, szabad levegőn megszáritjuk.

A *megszórt szalmakalapot* enyhén meleg helyen szárítsuk meg, lehetőleg karimájánál fogva kézben tartva, hogy a fele lefelé lógjon. Így kevésbé veszíti el formáját.

Ételreceptek

Karfiol leves. Világos rántásba petrezselyemzöldjét vágunk és csontlével felöntjük. Belefőzünk fél kiló darabokra vágott, megtisztított karfiolt s mikor az már félig megfőtt, kevés rizst. Tálaláskor egy kanál tejfellel adunk bele.

Kolozsvári káposzta. Egy kilogramm savanyúkáposztát zsírban, kevés vízzel párolunk. Külön edényben 15 deka rizst ugyanilyen módon puhára főzünk, majd félkiló megdarált és megszórt sertéshúst párolunk kevés zsírban, törött borssal fűszerezzük. Mikor a háronféle étel készen van, tűzálló edényt zsírral kikenünk és sorjában bele rakunk egy réteg káposztát, egy réteg húst, rizst, újból káposztát, 15—20 deka karikára vágott füstölt kolbászt, megint káposztát és így folytatjuk a rétegezést, míg az edény meg nem telik. Legfelülre megint káposztát tegyünk, öntsük le pár kanál tejfellel és sütőben pirítsuk meg.

Cseresznyés lepény. 8 deka vajat, 18 deka cukorral és 5 tojássárgájával habosra keverünk, azután hozzáadunk 15 deka lisztet és az öt tojásfehérjét is belekeverjük. Zsírral kikent és liszttel meghintett tepsiében ujjnyi vastagon elkenjük, azután megmosott cseresznyeszemekkel meghintjük a tésztát. Ha megsült, kockára vágjuk.

GAZDATUDÓSÍTÓ

A telepítési értekezlet

Az elmúlt héten folytatták a *Magyar Gazdasági Társaság* által rendezett *telepítési ankétot*. Az előadók közül elsőnek *Aréll József* jászárokszállási esperesplébános, mint gyakorlati telepítő számolt be a *műhpusztai* telepítésről. *Kotsis* Endre műegyetemi magántanár a telepítés műszaki megoldásával kapcsolatos kérdésekkel foglalkozott. *Keglevich* Gyula gróf országgyűlési képviselő arról beszélt, hogy a telepítés nehéz probléma, *Gesztesy Nagy* László dr. szerint a lebonnyolításnál vidéki társadalmi erőket is fel kell használni. *Szabó* Lajos mezőgazdasági kamarai főtitkár szerint a homoktalajjokon gyümölcsösök létesítésével kapcsolatos telepítéseket lehetne végezni. *Bodor* Antal dr. azt javasolta, hogy a telepítések előkészítésére szükséges adatgyűjtésekre külön bizottság alakíttassék. *Mattyasovszky* Miklós dr., az OFB tanácselnöke, azt fejtette ki, hogy a magántörke hiányában közhitel útján finanszírozandó a telepítés. A telepítési forma a járadékrend szer és az örök haszonbérlet lehet. *Prack* László dr. a telepítés üzenetani részével foglalkozott. *Malcomes* Gyula báró arra utalt, hogy a földreform tapasztalatai

óvatosságra intenek az új birtokszerezéssel kapcsolatosan. Végez *Bajcsy-Zichenszky* Endre képviselő azt hangsúlyozta, hogy a telepítés csak nagyszabású birtokreformmal történhetik. *Antal* Dezso a telepítések építészeti elrendezésével foglalkozott.

A Kormányzat Ur a budapesti nemzetközi gazdakongresszus fővédője.

Jövő év májusában Budapesten rendezik a Párisban székelő *Nemzetközi Mezőgazdasági Bizottság* a XVI. nemzetközi gazdakongresszust, amelyre 1000 külföldi gazda, mezőgazdasági szak tudós és gazdasági érdekképviselői vezető férfiu fog hazánk fővárosába egybegyűlni. A kongresszus részletes tervezetnek előkészítésére a magyar mezőgazdasági érdekképviselői vezető testületet megbízottai közül szervezőbizottságot alakítottak *Schandl* Károly dr. elnöke alatt. A szervezőbizottság képviselőiben május 9-én kihallgatáson jelentek meg *Horthy* Miklós kormányzónál *Schandl* Károly dr., *Hojos* Miksa gróf és *Mutschenbacher* Emil dr., akik arra kérték a Kormányzó Urat, fogadjon el a jövő évi budapesti nemzetközi gazdakongresszus fővédőjé tisztségét. *Horthy* Miklós kormányzó nagy érdeklődéssel vette tudomásul a gazdakongresszus elő-munkálatairól szóló jelentést és a *fővédői tisztelet készséggel elfogadta*.

Az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara közgyűlése.

A *Kaposvárott* székelő *Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara* május hó 13-án tartotta közgyűlését. A közgyűlésben báró *Mirbach* Antal dr. somberekí földbirtokos a gazdaadósságok rendezése ügyében terjesztett elő javaslatot. A javaslat a következőket tartalmazza: Mindaddig, amíg a földterherrendezés véglegesen kerestűl nem vihető, mezőgazdasági ingatlanra, valamint annak felszerelésére végrehajtási eljárást elrendelni ne lehessen. Penti célból *legalább négy évi túrelmi idő biztosítandó*. Felállítandónak tartja a javaslat a *Gazdák Országos Hitelező Egyesületét*. Felelegesnek és szükségtelennek tartja a tervezett Ingatlanvásárló Országos Bizottság létesítését. *Vass* Lajos balatonendrédí kisbirtokos, valamint *Patasi* Dénes országgyűlési képviselő kiegészítő javaslataival a *Mirbach*-féle javaslatot a közgyűlés teljes egészében elfogadta.

A gyümölestelepítés állami támogatása.

Május hó 13-án tartotta közgyűlését a *Gyümölestermelők Országos Egyesülete* az *OMGE* nagytermében, *Gyömöréy* Sándor elnök megnyitójában elmondotta, hogy eddig tizenkilenc helyi fiókot alakítottak, mindegyiknek az élén okleveles kertész áll. *Három millió csemetefűt is sikerült elültetni* és az értékesítés elősegítésére termelői szövetkezet alakult. *Kállay* Miklós földművelési miniszter hangsúlyozta, hogy a földművelési kormány célja, hogy intézményes *védkezői szolgálattal szervezen a kártevők ellen*. A magyar zerek minősége teljesen kielégítő. Ezen a téren rend van, az áraknál azonban csak akkor lesz rend, ha a *magyar ipar nem drágább a külföldinél*. Amennyiben a belföldi termelés árpolltikáját nem ehhez igazítanák, akkor *vámmentesen engedik be a külföldi védkező szereket, sőt azzal a gondolattal is foglalkozni kell, hogy államilag termeljék ezeket a szereket*.

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A gyümölcsritkítás

Pár héttel ezelőtt virágdiszben állottak gyümölcsfáink. Ma pedig már a megtermékenyült virágok tövében a parányi gyümölcsök nagy csomója integet felénk a termőágakról.

A hivatásos kertész nem nagyon örül a gyümölcsfáin uralkodó tulbó istenáldásnak, sőt egy-kettőre kész az elhatározása, hogy a gyümölcsöt ritkítani kell.

Vajjon miért cselekszi ezt?

Először is tapasztalatból tudja, hogy a fa nem bírja nagyvá nevelni a gyümölcstermés nagy tömegét; a roskadásig megrakott ágakon tehát apró marad a gyümölcs, melyet a közönség már nem szívesen vesz meg. Tudja továbbá azt is, hogy az ilyen bő termés mellett kevésbé jóízű lesz a gyümölcs s így se zamata, se cukortartalma nem olyan, mint a kisebb termésé. Végre az is régi megfigyelés, hogy a bő termés a fát, különösen az almafát és a körtefát, úgy kimeríti, hogy a következő 1—2 évben alig, vagy egyáltalában nem terem.

Németh József, kiváló kertészeti szakértőnk, a gyümölcsritkításra vonatkozólag a következő értékes tanácsokat adja:

— Az alma és körte ritkítását akkor kezdjük meg, amikor a gyümölcsök a dió nagyságát elérik. A magasztorsu fák nál lerázogatással és a gyümölcs leszedégetésével hajtjuk végre a ritkítást. Az alacsony törzsűeknél a munka sokkal könnyebb. A ritkítást hegyes ollóval eszközöljük. Ritkítás után a meghagyott alma és körte egymást ne érje. Természetesen mindig a férges és alakatlan gyümölcsöket kell elsősorban leszedégetnünk. Az első ritkítást 5—8 nap múlva ismételnünk kell, amikor 1 méter hosszúságú ágon 10—15 gyümölcsöt hagyunk meg.

Az őszibarack ritkítását akkor kezdjük meg, mikor a termés már mozgórónagysága. Ezt is fokozatosan ritkítjuk, úgy, hogy június közepére már az ágak folyóméterén csak 10—12 gyümölcs maradjon. Hasonlóképp eszközöljük a kajszinbarack, a csemege-szilva és a ringló ritkítását is, mert különben csak apró, izetlen és értéktelen lesz a termés.

A jégverte szőlő

A jégverés aszerint, amint korábban vagy későbben következett be, s a szőlőtöke fejlettebb, vagy még fejletlenebb termő és fátnevelő hajtásokkal bírt, különböző fokú károkat okozhat. A jég tönkretelheti a szőlőnek fakadó rügyét, fiatal hajtásait, levélzetét, virágzatát, összes termését, sőt súlyos

esetekben a termőcsapokat s ezzel együtt a jövő év termését is.

A jégverte szőlők legfontosabb s azonnal végrehajtandó kezelése a permetezés. Ezt a munkát tekintet nélkül arra, hogy a szőlő volt-e már permetezve s hányszor, minden további gondolkodás nélkül azonnal el kell végeznünk, mert a jég által keletkezett sebhelyek mindmégannyi nyitott kapui a levegőben folyton jelenlévő peronospora-spóráknak, amelyek ezeket a sebeket ellepve, a bajt a szőlőtökék még most zsenge hajtásain és főleg levelein csak súlyosbítják. Ilyenkor rendszerint az 1, legfeljebb 1½ százalékos rézgálicoldat elégséges hatást fejt ki. Ügyeljünk azonban, hogy esetleg hibásan készített oldattal perzselést ne okozzunk.

A későbbben — júliusban, augusztusban — jelentkező jegek által sújtott, már erőteljesebb töké kezelésénél a megsértett hajtásrészek eltávolítását ajánljuk. Tehát a töké megfelelő metszését, részben azért, hogy új hónaljajtásokat neveljen az épen maradt vesszők alsó része és így a megrongált leveleket ujjakkal pótolva, a termés és a vesszők beérése, a cukorképződés, a töke életképessége kárt ne szenvedjen. Másrészt azonban azért is, hogy a megfelelő kezelésben részesült ama tökéken, amelyeknek terméséről ezidén le kell mondanunk, legalább a jövő évi fát és termést biztosíthassuk.

E különböző időben ajánlott visszametszést sohase alkalmazzuk azonnal, hanem a jégverés után 3—4 nap múlva, amikor már a károsodás mérve is biztosabban megítélhető.

A szőlő metszése, mint legfőbb orvosság, csak akkor veendő azonban igénybe, mikor már a jégverte szőlő elég fejlett. Óvakodjunk az erőszakos beavatkozástól, mert az elhamarkodott metszéssel könnyen leszűretelhetjük azt a csekély termést is, amit a fagyok és a jégeső meghagytak.

Apró jó tanácsok

A tengerit minden eső után meg kell járítani lókapával. Igaz ugyan, hogy a tengeri termésének nagysága főleg a júliusban és augusztusban leesett esapadék mennyiségétől függ, mégis indokolt a korábbi nedvességet is a talajban minél tökéletesebben elraktározni. A tengeri töltőgetésétől azonban tekintsünk el. A legtöbb gazda azért töltőgeti tengerijét, hogy ezzel befejeztesse tekintet a tengeri megművelését. A töltőgetés nem ad megfelelő védelmet a szélkárok ellen; a síma művelés mellett a gyökerek mélyebben hatolnak a talajba, abban jobban megfogódnak. A töltőgetés inkább csak a harmingyökerek fejlődésének kedvez; ennek pedig gyakorlati értéke nincs. A

töltőgetéssel nagyobb felületet is adunk a talajnak, ami nagy fokban előmozdítja a talaj kiszáradását. Gondoskodjunk azonban okvetlenül a tengeri fattyuzásáról, mert a fattyuhajtások igen számottevő tápanyagmennyiséget és nedvességet vonnak el a növénytől, mi a termés csökkenti.

A növények általában napfényben jobban teremnek és fejlődnek. Az árnyékban különösen szenved és így keveset terem a paprika és a paradicsom. Megfigyelték, hogy a növények felárnyékban 60—70 százalékkal kevesebbet teremnek, mint szabad napfényben. Mások jobban türik az árnyékot, de azért a korai burgonya és borsó is 50 százalékkal, gabona, málna, földieper, uborka, spárga is 40—50 százalékkal, ribizke, kalaráb, fokhagyma, répaféle 30 százalékkal, rebarbara, spenót, zeller, bokorbab, egres, káposzta, vereshagyma 20—30 százalékkal kevesebbet terem kissé árnyékos helyen, szemben a napos földterületen mutatózó természéssel.

A kaliforniai pajzstetű egyike gyümölcsösök legnagyobb ellenségének. A nagy kifejezés itt csak veszedelmes voltára vonatkozik, mert csak porszem nagysága, citromsárga színű tetű ez, mely minden gyümölcsfát megtámad. Ellep a ágakat, a hajtásokat és a leveleket. Annnyira szapora, hogy az elhanyagolt fák 1—2 év alatt kipusztítja. Pusztításukra alkalmas 100 liter vízben 1 kg. kenőszappan és 10 deka nyers nikotin keveréke. A permetezést a nyár folyamán többször meg kell ismételn.

A dülők, a faaljak és árokpártok kaszálását végezzük el idejében. Ezzel igen sok veszedelmes, a szántóföldbe kívánczó gyomot irtunk s a nemes fűvek elszaporodását segítjük elő. Az ilyen helyekről nyert takarmányt azonban leghegyesebb zölden feletetni, mert az árnyékban nőtt fünek csekély a tápértéke. Zölden feletve jobban értékesül.

A szamócatövek alját virágzás után célszerű fűvel vagy szénával beteríteni, nehogy a gyümölcs beszőrozdjék. A fejlődő indákat folytonosan szedjük le, hogy töveink minden erejüket a gyümölcs kifejezésére fordíthassák.

A kapálásokat végezzük lehetőleg tökéletesen, mert ezzel jelentékeny mértéken fokozzuk kapásnövényeink hozamát, valamint kellőképpen irtván a szántóföldi gyomokat, javítjuk talajunkat és előmozdítjuk még az utónövény sikeres tenyészését is. Ne kapáljunk mélyen, mert ezzel a talaj kiszáradását mozdítjuk elő, hanem inkább sekélyen, de gyakran; így sikerül talajunkban a nedvességet a legsikeresebben elraktározni.

Ha a baromfiudvaron nincsenek fák és bokrok, akkor mesterségesen kell gondoskodni árnyékról, mert különben a baromfiak sokat szenvednek a hőségtől. Készíthetünk náddal, szalmával fedett félszereket.

Amerikai érdekességek

Az északamerikai kormány új papírpénzkészletét egy 12 tonnás acélajtó őrzi. — Az Egyesült Államoknak összesen 50.000 postahivatala van. — Washingtonban 240 nagy sajtógép nyomja minden nap az új *bélyegeket*. — Az amerikai kormány *nem egésczen* egy centjébe kerül minden darab papírpénz, az egydolláros éppen úgy, mint a tizezreddolláros. — A kormány washingtoni nyomdájában több mint 5000 ember van alkalmazva. — Az amerikai egyetemeknek és kollégiumoknak körülbelül 920.000 diákjuk van. — Montana államban a lovak árának emelkedésével ismét divatba jött a *lólopás*. — A gépek a szénbányákban 1924 óta, a Mississipi folyótól keletre, 56.500 *bányász*t szorították ki a munkából. — A legújabb kormányrendelet szerint minden állandó tartózkodásra jövő új *berándorlórát* újjelentymatokat vesznek. — Az amerikai *indióknak* számát jelenleg 340.000-re becsülik, Amerika felfedezésekor is körülbelül ennyien voltak. — Az amerikai főhivatalügyi minisztérium megállapította, hogy a *béka*, ha nagyon felmérgesítik, hat lábba (körülbelül 2 méter) elugrik. Alighanem kecskebékáról lehet itt szó.

Megtalálták a cári család elásott kincseit

A háboru utáni regényes történetek sorában szinte egyedülálló szenzáció pattant ki Londonban: *megtalálták a cári család kincseit, amelyek értéke kerek kétmillió font, mintegy negyven millió pengő*. A kincs nyomára egy orosz arisztokrata vezette a kutató expedíciót, amely az arisztokratán kívül két angol emberből állott. Az arisztokratán kívül senki sem tudta, hogy *hová és mikor ásták el a cári ékszereket*. A szovjettel kötött megállapodás úgy szól, hogy a megtalált kincsek *háromnegyed részben az államot illetik, egynegyed részben a megtalálót*. A bolsevikok nem csináltak rossz üzletet, mert a kincsek elásásának egyedüli tanuja sirba vihette volna titkát. Az expedíció munkáját az orosz állami bank ellenőrizte. Az idegenek a kincsek rejtkehelyéül szolgáló uralvidéki városkában, nem messze attól a helytől, ahol a cári családot meggyilkolták, nagy feltűnést keltek, mégis sikerült a kitűzött célt eltitkolni. Az *ékszereket hamarosan megtalálták*, de bővebb részletek még ismeretlenek. A hírt az expedíciónak egyik már Angliába visszatért tagja, egy londoni ékszerkereskedő *bocsátotta nyilvánosságra, de többet, amíg a másik angol és az orosz arisztokrata vissza nem érkezik, nem akar elárulni*. Ugy tudja, hogy a kincsek egynegyed részét az angol piacon bocsátják áruba.

Mutasd meg szomszédodnak is a **VASÁRNAP**-ot!

H E T I T E R E F E R E

A Tóth Péter új pantallója

A bajnak száz arca van, az arcán kétszáz szeme, amivel mindenková oda-lát, s a szájában háromezer foga, amivel mind egyszerre harap. Azert tudja a legerősebb embert is összemorzsolni, hogy hiába kapalózik ellene.

Ambár ez se mindenkire értendő, mert akadt már, aki a hétfejű sárkányt is legyőzte, holott az kénkőves lángot fúj.

Csakhogy köztudomásu, hogy az ilyen vitéz rendszerint táltos lovon szokott ülni, nem olyan lassan cammogó gebén, mint a mai sanyaru helyzetből való kibontakozás, aminek a csontja is zörög már, mert mindenki arra rángatja, amerre ő látja jónak.

Nem is nagy rajta az iram. Csak egyik bajtól a másikig, ami nagyon hasonlatos a mártásban fuldokló légy paradicsomi állapotához, aki a jómódba pusztul bele s a legnagyobb husdarab mellett szenderül el...

A gazda is benne van a szószban nyakig. S nem is panaszkodhatik, maga eheti meg a buzáját, ihatja a borát, fürödhetik tejbén-vajban, kolbással mosdhatik, szalonnával törülközhetik, csak egyre ne gondoljon — amint a mesében is foglaltatik — a pénzre, mert akkor menten vége az egész szép paradicsomi állapotnak s olyan kinos valóságra ébred, hogy a háta is viszolyogtól.

De éppen az, hogy arra még mindig gondolni kell, mert viszont rendszerint semmi mást nem kérnek tőle, csak azt, ami nincs — és pénz a neve.

— Hát ez a hétfejű sárkány, aminek mégis le kéne néhány fejét csapni! — mondja Barka Tóni.

— Le, hogy ne harapdáljon ott is, ahol gyógyulna már — toldja a szót Szente Béni.

— Hiszen faragják, faragják — teszi hozzá Burucz Gabi — vágnának le belőle itt is, ott is, de félek, hogy oda lukad ki az egész, mint a Tóth Péter nadrágja.

— No, hát az meg mi? — morranik a közérdeklődés.

— A Tóth Péter nadrágja? Cifra eset az, de igen találó a külön való nagy igyekezetre.

— Mi okbul? — érdeklődik Barka Tóni.

— Előbb elmondom a nadrág történetét, aztán felelek, ha kell. Vett a Tóth Péter a csutorai vásáron úgy kézre mérvést egy ünneplő nadrágot öt pengőért és szépen haza vitte s elrakta a szublóba, hogy ünnepi alkalomkor sort kerítsen rá. Hát veszi ám elő vasárnap és próbálja nagy elbűszküléssel, de a fene bele, hosszabb egy ujnyival, mint rávaló volna.

— Innye, pedig jól passzintottam!

Lehuzza és próbálja a két karja hosszában megint. Ott jó, csak a láb-száron nem.

— Te Julis! — szól az asszonynak — vágj csak le ebből a nadrágból egy tenyérnyit!

— Tegye csak le kend! Mindjárt jövök, csak enni adok a malacoknak — kiált be az asszony.

— Édesanyám! — fordul a gazda az anyjához — gyűjjön csak ide s vágjon le ebből a nadrágból egy tenyérnyit!

— Mindjárt, édes Péter fiam, csak az imádságomat befejezem. Tedd csak le!

Most a lányához fordul a gazda:

— Gyere csak ide, Őrzsikém, édes szentem. Vágj le ebből az új nadrágból egy tenyérnyit!

— Mindjárt, édesapám, csak előbb a hajamat befonom, hogy a templomba mehessek. Tegye csak le addig!

Odavágja Tóth Péter a nadrágot, hogy csak úgy hussanik és megy a régiben a templomba, mert már szól a beharangszó.

És csak másik vasárnap veszi elő.

Hát akkor meg a hosszú nadrág csak térdig ér.

— No fene! Mi ütött ebbe? — tűnődik a gazda.

Ereszti lejjebb, kinn a köldöke, huzza följebb, kinn a térde.

— Te Julis, mit csináltál ezzel a nadrággal? — morranik az asszony felé.

— Mit? Hát levágtam belőle...

Az öreg asszony természetes hangon toldja hozzá:

— Meg én is...

Tóth Péter szeme szikrát hány és haragosan fordul Őrzi felé:

— Talán te is levágtál belőle?

A lány szolgálatkészen feleli:

— Édesapám parancsolta, én megtettem...

— No, ez cifra történet! — kacag rajta Szente Béni.

— Hát az! — fejezi be a szót Burucz Gabi. — Akár a költségvetésbeli sok igyekvészet, ami mind különváló uton jár és segíteni akar a gazda meg az ország helyzetén, s végül vagy tulhosszu, vagy tulróvid marad a nadrág, mert mindenki a maga elgondolása szerint told hozzá, vagy vág le belőle.

S ebben éppen a gazdapártok járnak elül, ahelyett, hogy szépen közös megbeszéléssel próbálnák fel és passzintálnak magukra, ahogy való. Hogy meg ne botoljanak benne, ha hosszúra szabódik; s mások pojacája ne legyenek, ha úgy megkurtyítják, hogy a csizmaszárig se ér... Mert azt komoly gazda nem viselheti...

MÉZES JÁNOS.

H I R E K

T. ELŐFIZETŐINKHEZ!

Tisztelettel kérjük azokat az igen tisztelt Előfizetőinket, akiknek előfizetése május hó 31-én lejár, hogy a csatolt befizetési lap felhasználásával az előfizetési díjat sziveskedjenek beküldeni, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

ELŐFIZETÉSI DIJAINK:

Negyedévre	2 P
Félévre	4 „
Égész évre	8 „

Mutatványszámot levelezőlapkérré készségeel inditunk. Ajándék-naptárunkat minden ujonnan belépő előfizetőnek is megküldjük.

A VASÁRNAP kiadóhivatala,
Budapest, V., Báthory-utca 24.

Leleplezték Gárdonyi Géza szobrát. Május hó 13-án leplezték le Budapesten a Horthy Miklós-uton a halhatatlan egri remete, *Gárdonyi Géza* szobrát, aki tíz és fél éve költözött el az élők sorából. A szoboravatató ünnepségen megjelentek a törvényhozás, a kormány, az irodalmi testületek, a főváros és a vidék képviselői. Ott volt a magyar tanítószázad is, melynek köréből Gárdonyi Géza az irodalomba érkezett. A szép és bensőséges ünnepség után diszebéd volt a Szent Gellért-szállóban. A diszebédén a *Gárdonyi Géza Irodalmi Társaság* felavatta a költő emlékének szentelt *serleget*.

Filléres vonatok. Az *Államvasutak* igazgatósága közli, hogy legalább 500 utas jelentkezése esetén május 21-én, vasárnap, a következő filléres gyorsvonatokat indítja: 1. *Budapestről Sopronba*. A menettérítjegy ára 5 pengő. 2. *Budapestről Egerbe*. Menettérítjegy ára 5 pengő 30 fillér. 3. *Budapestről Veszprémbe*. A menettérítjegy ára 3 pengő 10 fillér. 4. *Budapestről Esztergomba*. A menettérítjegy ára 1 pengő 80 fillér. 5. *Törökszentmiklós és Szolnokról Budapest Nyugati p. u.-ra*. A menettérítjegy ára 2 pengő 60 fillér. 6. *Kaloeráról Kiskunhalason át Szegedre*. A menettérítjegy ára 3 pengő 80 fillér. 7. *Miskolcra Szerencsén át Debrecenbe*. A menettérítjegy ára 3 pengő 10 fillér. 8. *Békéscsabáról Debrecenbe*. A menettérítjegy ára 4 pengő 20 fillér.

Két repülőgép összeütközött — három halott. A Varsó melletti Demblinben május hó 12-én délelőtti súlyos repülőszerecsésletlenség történt. A lengyel hadsereg központi repülőiskolájának két gépe gyakorlatozás közben összeütközött a levegőben és lezuhant. Az összeütközés több, mint 2000 méter magasságban történt. A bentülő három-négy repülő közül az egyik még idejekorán kiugrott és ejtőernyővel szerencsésen földet ért. A másik háromnak teste teljesen összeronesolódott.

Nem tudok én ...

*Nem tudok én új nótákat,
Enyém csak a régi.
Nem is állnak ablak alá
Engemet megnézni.
Én vagyok a rongyos nóták
Utolsó nótása,
Én vagyok a kis falumnak
Legeslegárvábbja.*

*Ha bemegyek a kocsmába
S intek a cigánynak:
„Gyere ide, füstös testvér,
Huzd el a nótámat.
Huzd el azt, hogy „Krasznahorka“,
A cigány rákezdi . . .
Engem pedig a nótámmal
Kinevet mindenki!*

Irtta: BUI JÁNOS (Kocs).

Felavatták a pécsi rádióközvetítő-állomást. Május hó 14-én avatták fel a pécsi rádióközvetítő-állomást. Az ünnepségen, amely a Pannónia-szálló disztermében folyt le, elsőnek Szalay Gábor báró, a posta vezérigazgatója szólalt fel, majd Fabinyi Tihamér kereskedelemügyi miniszter felavatta az új közvetítőállomást. A miniszter után Wünsch Frigyes dr. kormányfőtanácsos, a Magyar Távirati Iroda ügyvezető-igazgatója szólalt fel és a magyar Rádiótársaság nevében megköszönte a kereskedelemügyi miniszter elismerő szavait. Végül Nendtwich Andor, Pécs város polgármestere szólalt fel és meleg szeretettel köszöntötte Pécs város közönsége nevében Fabinyi Tihamér kereskedelemügyi minisztert, hogy a közvetítőállomást felavatta, a posta, valamint a rádiótársaság jelenlévő képviselőit és a vendégeket. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után a pécsi dalárdák énekszámait következtek, majd Gálos László dr. „Pécs zeneváros“ című tanulmányát olvasta fel.

Gárdonyi Géza szobra.

Kinában szentelnek pappá egy magyar fiatalnembert. Május hó 30-án érdekes papszentelés lesz a kínai *Sienhsinben*. *Litványi György* zalaegerszegi pénzügyi főtanácsos fiát, *Litványi György* dr. jezsuita hittérítő szentelt áldozópappá egy bennszülött kínai püspök. *Litványi György* dr. 1927-ben került Kinába, ahol a Jézus-társaság francia rendtartományában kapott beosztást. Számos kínai város katolikus iskolájában tanította a francia nyelvet és irodalmat, kínai nyelven pedig lelkigyakorlatokat tartott. Sokáig tartózkodott a polgárháborús zónában és egy alkalommal *mongol felkelők fogságába* került. Mikor a mongol tábornokkal közölte, hogy magyar, a tábornok szabadon bocsátotta és őrséget rendelt melléje a védettebb zónáig.

Magyar zeneszerző, mint egy amerikai tüzérezred tisztelheteli tisztje. *Kurucz Jánost*, az amerikai Egyesült Államokban élő kiváló magyar zeneszerzőt olyan kitüntetés érte, amelyben nemhogy magyar zeneszerző, de talán még magyar ember sem részesült. Egy amerikai tüzérezred, a chicagói 404. számú *Field Artillery Regiment* ugyanis *tisztelheteli tisztjévé* nevezte ki a derék *Kurucz Jánost*. A magyar zeneszerzőnek a tisztí kinevezési okmányt nemrég nyújtotta át ünnepélyesen *Lester L. Frank* ezredes *Kurucz*nak, aki lendülettel ezredindulót szerzett az ezrednek.

Baltó, világhíres kanadai kutya kimulása. Észak-Kanadában most előregyűltlen kimult *Baltó*, az alaskai kutyák legkiválóbbika. *Baltó* 1925-ben vált világhíressé a veszedelmes alaskai diftéria-járvány idején, amikor az iszonyu hó- és jégmezőkön vezérkutya volt a gyógyászumot vivő világrekordos kutya-számfogatnak.

Megtalálták Keresztelő János sírját. Az oxfordi (Anglia) egyetem régiségkutató expedíciója, amely évek óta működik már Palesztinában, *Trawoot* tanár vezetésével, meglepő eredménnyel dicsekedhetik. Állítólag sikerült megtalálnia *Keresztelő Jánosnak a sírját*. A sír a Samaria-hegyen van Jeruzsálem közelében, *Herodes* palotájának romjai közelében. A sírről irásos emlék maradt fenn, amelyet 1185-ben *Phocas* görög szerzetes írt, akinek utmutatásai alapján találta meg századok után a sírt a modern kutató. A sírban egy emléktáblát találtak, amely *Keresztelő János kivégzését ábrázolja*. Az angol kutatók véleménye szerint, az emléktábla jóval későbbi korból származik.

Csontvázak kifüggesztése a motorosok figyelmeztetéséül. A nagy angol Kanadának *Ontario* nevezetű állama a féktelen motorosok megfékezésére igen érdekes, eredeti határozatot hozott. Az országúti és vasúti kereszteződésekénél *csontvázakat* függesztenek ki, hogy ekként is figyelmeztessék a könnyelmű motorosokat az életüket fenyegető veszedelmekre. A kanadai tapasztalatok szerint ugyanis a sorompó, vagy az éjjel kivilágított jelzőkészülék már nem tartja vissza ezeket a halálba rohanó futóbölgöket.

A csárdás és magyar nóta sokáé áldozata. A Magyarországtól elszakított Csanád a szerb csendőrök agyonütötték Toporovác Szerafin volt dunaszekesi gazdát, aki — mivel a megzsalás alatt a szerbek javára optált — négy évvel ezelőtt kénytelen volt Jugoszláviába költözni. A módos gazda két évvel ezelőtt mindent elkövetett, hogy továbbra is magyar honos maradjon, de a megzsaláskor bejelentett optálást már nem lehetett hatálytalanítani. Így bucsút vett Dunaszekesőtől. A magyar érzésű Toporovác gyakran hangoztatta, hogy Magyarországon a szerbekkel emberségesebben bántak, mint Jugoszlávia az igéretekkel elcsábított optánsokkal. Emiatt sok kellemetlensége volt Toporovácznak. Husvétkor elkeseredésben a kocsmában mulatott és a cigányait magyar nőket látott. A kocsmában egy besugó is tartózkodott, aki értesítette a szerb csendőröket a „látható” eseményről. A csendőrök akkor toppantak be a kocsmába, amikor Toporovác egynapig csárdást táncolt. A hivatalos közeg felszólította a gazdát, hogy hagyja abba a mulatozást, ha pedig táncolni akar, járja a kólt. Toporovác megvetéssel válaszolt a csendőröknek: *A kólt járjátok ti, én magyar vagyok, én csárdást táncolok.* A csendőrök erre a gazdának estek, hogy megbilincseljék és bekísérjék. Toporovác ellenszegült, erre a csendőrök puskatussal addig verték, amíg a szerencsétlen gazda vérbeborultan, eszméletlenül összeesett. Toporovác másnap sérülésébe meghalt.

Aki 2600 katonasírt koszoruzott a halottak és hősök napján. Debrecenben egy érdekes öreg magyar asszony hunyt el, özvegy Széll Istvánné személyében. Évről-évre halottak és hősök napján egész sorát koszoruzta meg a katonasíroknak a debreceni Hősök-temetőjében és a különböző temetőkben. Maga készítette a koszorukat. Még télen és kora tavasszal hozzáfogott a koszorufonáshoz. Fonta a koszorukat s éveken át nem kevesebb, mint 2600 hősi sírt koszoruzott meg. Annakidején József főherceg „az ország nagyasszonyának” nevezte el a koszorufonó és koszoruzó özvegy Széll Istvánnét, akinek a sírjára — bezzeg! — nem igen jutott koszoru. A lelkesen és a kántoron kívül csupán két öreg szomszéd polgárasszony vett részt a hazafias, jólelkű özvegy Széll Istvánné temetésén.

A nagykőrösi sátorocigányokat megnyírták. Nagykőrösön volt most nagy cigányriadalom. Alispáni rendelet alapján a határbeli összes sátorocigányt, szám szerint 70 férfi, nő és gyermek cigányt fertőtlenítés céljából összefogták. A férfiek és a piszok utján a járványos betegségeknek a legveszedelmesebb terjesztői tudvalevőleg az ilyenféle sátorozó cigányok. Most azután ott Nagykőrösön. Híába ugrándoztak, jajgattak és siránkoztak. Hüllés géppel kopaszra nyírták, jó szappanos melegvízben megfürdették, ruháikat is fertőtlenítették a nagykőrösi sátorosoknak. Alig néhány torzomborz, füstös cigánynak sikerült csak — elmenekülni...

Macska, mely szappanbuborékokat fuj

Háztartási vándortanfolyam záróvizsgálja Szigetváron. Április hó 30-án tartották meg Szigetváron az első 6 hetes háztartási tanfolyam kézimunka és háztartási kiállítással kapcsolatos záróvizsgáját szigethy Varga László m. kir. gazd. főtanácsos elnöklése mellett. A nagyszámu hallgatóság élénk érdeklődéssel és figyelemmel hallgatta végig a vizsgán a növendékek elméleti tudását, gyakorlati készségükről a kiállításon győződtek meg. A felszerelés Szigetváról Baranyaszentlőrincre került, ahol május 8-án megnyílt. Az újabb háztartási tanfolyam immár Baranyaszentlőrincen az ötödik.

A csalogány...

A csalogány kicsi madár
S tolla is egyszerű,
De a dala ugy-e, lányka,
Mégis mily gyönyörű.

El is vész ám a daléért
Soknak szabadsága,
Lépre csalják és elzárják
Fényes kalitkába.

Lányka, tudom, te is vágyol
Szerelemre s dalra,
Fogj el engem, hogy én legyek
Kalitkádnak rabja.

Csókod legyen a lépvessző,
Avval fogj meg engem,
És szíved a szép kalitka,
Oda zárj kis szentem.

Zárj be engem szőke leány
Érző kalitkádba,
És örömmel leszek szíved
Dalos csalogánya...

Írta: TÓTH BENKŐ SÁNDOR
(Zalaszabar).

PÁSZTORTÜZ

Szeressük egymást!

Szeremley Béla nevű debreceni református kollégiumi tudós, kiváló magyar tanár valamiféle tanárgyűlés alkalmából nemrég a Dunántul járt. Mivel a felső-tiszamenti kiváló református tanár nagyon helyesen azt tartja, hogy „a jó pap holtig tanul”, elhatározta, megtekinti a híres Pannonhalmát, a legrégebb magyar tanítórendnek, a bencésatyáknak ősi otthonát. A főtisztelendő monostori vezetőségtől természetesen illőleg és előzetesen engedélyt kért a majdnem ezeréves multu, tengersok kincsű Pannonhalma megtekintésére... Sárközy Pál perjel azonnal válaszában szívesen látott vendégül meghívta ekkor a debreceni kollégiumi kálvinista professzort.

A bencések, mint testvért fogadták Szeremleyt. Az ódon várkolostor minden kincsét, gyűjteményét megmutogatták neki. Megismertették az ottani magas színvonalu főiskolákkal és egész bensőséges nevelési rendszerükkel is. Az étkézéseknél a főhelyen a hatalmas tudásu és tekintélyű új főapát, Kelemen Krizosztom jobbán ült mindig a kálvinista kollégiumi tudós tanár, s ekkor mondotta a bencés főapát, amiket minden magyar szívébe réshet:

— Örülök, ha egy magyar felebarátomnak szolgálatára lehetek! Hiszen kevesen vagyunk magyarok, össze kell tartanunk! Nem engedhetjük meg magunknak azt a fényűzést, hogy egymás ellen dolgozzunk!

Pannonhalma tengersok kincse és látnivalója közül a kálvinista professzor Szeremley egy apró fali képet és tömör latin jeligét is felemlít. Megszívlelhetnénk ennek a bencésképekének a nagy tanulságát testvéreim... Ez a pannonhalmi képcske egy hordót ábrázol, melynek abroncsa lepattant, szétesik és tartalma elfoly...

Testvéreim! Szeressük egymást!

MÓRICZ PÁL.

TANÁCSADÓ

Kérdés: 1. 2 hold bérfieldem van és a bérösszeget soknak találom. Milyen alapon lehet a bérösszeget leszállítani? 2. Hoi van a gyümölcsstermelők országos egységetének a helyisége? 3. Gyümölcsös telepítésre kaphatok-e kölcsönt a földmívelésügyi minisztériumtól? (Cs. I. Szőreg.) — **Felelet:** 1. A földbért leszállítani csakis szárazság, fagy, aszály, egyszóval elemi csapás esetén lehetséges, egyébként nem. 2. A kéredezett egyesület címe: Budapesti. VI. Andrássy-ut 8. 3. Az Ön megyéjére nem terjed ki a földmívelésügyi minisztérium akciója és így kölcsönt nem kaphat.

Kérdés: Kérem közölni a tanácsadóban, hogy hol van Bucsanji Gyula dr. főorvos lakása? (K. I., Sárkeresztes.) — **Felelet:** A kérdezett főorvos címe: Budapest, II. ker., Margit-körút 99.

Kérdés: Hol kaphatók gömbfa-köböző könyvek és mi az ára? (K. S., Egercehi.) — **Felelet:** A Krámer-féle gömbfa-köböző könyvek a következők: Bányaköböző P 1.60; faanyagköböző P 5.—; gyorsfaköböző és árszámító P 10.—; gömbfaköböző P 4.—; szálfaköböző P 6.—; zseb-faköböző és darabszámító P 2.—. Tessék a kiválasztott könyv árát 30 fillér portóköltséggel együtt szerkesztőségünknek megküldeni és a könyvet elküldjük Önnek.

Kérdés: A somogyiszentimrei szakiskolából, orvosi vizsgálat alapján, hazaküldtek, mivel tüdőcsúshurutom van. Előzőleg lefizettem 20 pengő butorhasználati és 10 pengő beiratási díjat. Csak a 20 pengőt kaptam vissza, jogom van-e visszakövetelni a 10 pengőt is? (Ifj. Sz. J., Csabacsüd.) — **Felelet:** A beiratási díjat a beiratás tényéért kell fizetni. Ez megtörtént és így a 10 pengőt nincs joga visszakövetelni.

Kérdés: 1. Hol gyártanak fakanalat és kell-e annak gyártásához iparigazolvány? 2. Hol van paprika-gyár vagy telep és honnan lehet rendelni vizsonteladásra? (Hajdunánási Jüggetlen körtag.) — **Felelet:** 1. Tessék a vakok egyesületéhez fordulni, cím: Budapest, VII., Erzsébet-körút 27. A fakanalakészítés nincsen szakképzettséghez kötve és így annak gyártásához és forgalombahozatalához iparigazolvány nem kell. 2. Tessék Gosztonyi főjegyzőhöz fordulni, Bátya, Pest megye.

Kérdés: A háboru után kiskoru gyermekem részére az árvászekkhez elhelyeztem 482 dollárt, amit az árvászekk koronára váltott be s így az teljesen elértéktelenedett. Jogos-e az árvászekk eljárása? (Özv. Rácz Józsefné.) — **Felelet:** Az árvászekki ügyviteli szabályok szerint az árvászekk a külföldi pénznemeket magyar pénzre beváltani és úgy kezelni tartozik s így az árvászekk ezen összeg elértéktelenedése miatt felelősségre nem vonható.

Kérdés: 1932. decemberben eladtam egy darab földet, a vevő csak a felét fizette ki, a másik fele takarékbán maradt. 1933. január 3-án kellett volna a másik felét is kifizetni, de a takaréknak megbukott. Hora forduljak és követelhetek-e kamatot? (K. J., Verseg.) — **Felelet:** Az a kérdés, hogy Önnek átengedte-e a vevő a takaréknönyvet fizetési képen, vagy sem. Ha igen, úgy ez az Ön baja lesz. Ha ellenben a bankbetétől függetlenül kellett volna január 1-én a vevőnek fizetni, úgy az esedékes-ségtől járó rendes kamatokat követelheti a vevőtől, tekintet nélkül arra, hogy a bank megbukott-e, vagy sem.

Kérdés: Apám szíjjelíratta vagyonát gyermekeire haszonélvezet fenntartással. Egyik bátyámnak azonban váltót írt alá és most a bank lefoglalja az összes termést. Jogos-e ez? (Egy előfizető.) — **Felelet:** Tekintettel arra, hogy az apja a haszonélvezet fenntartotta, a bank jogosult az összes termést — mint amely lényegében a haszonélvezetet képezi — lefoglalni, ezért tehát a bank eljárása jogos.

Kérdés: Adós maradtam az évi bér felével. Biztosítékul adtam erről betétkötést és odaadtam a bérbeadónak járátteleveimet is. Joga van-e ezen felül is foglalni? (879. sz. előfizető.) — **Felelet:** Ha a bérbeadóval külön megállapodása a hátralevő haszonbérre nézve nincs, úgy abban

az esetben Önnek összes ingó és ingatlan vagyontárgyait foglalás alá veheti és felezet szemponyjából ezt korlátozni nem lehet.

Kérdés: Én együtt lakom feleségemmel szüleim házában. Anyám elment tőlünk lakni a másik fiához az apám beleegyezése nélkül. Én tölem ezért most házbért követel. Joga van-e ehhez? (1777. sz. előfizető.) — **Felelet:** A kérdés azon fordul meg, hogy az anyja az Ön édesapjától különváltan él-e, vagy sem, mert amennyiben különváltan él és a ház fele az övé, úgy a ház felére eső bérre jogosan igényt tarthat. A másik kérdésére az a válaszuk, hogy az ingatlanon lévő bármilyen építkezéshez a tulajdonosok beleegyezése szükséges, ezért tehát testvérének a beleegyezését is meg kell szereznie. Harmadik kérdésére nem tudunk felvilágosítást adni, mert nem tudjuk a követelés természetét. A követelés perelhetősége attól függ, hogy a követelés milyen természetű.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Özv. L. J., Kistelek. Kérését készséggel teljesítjük. — **Sz. J., Beremend.** Szívesen hozzájárulunk kéréséhez. — **G. F., Gyogy.** Előfizetése mult évi december hó 31-én lejárt. Hátraléka tehát innen-onnan öt hónapot tesz ki. Tessék legalább egy negyedévi összeget — 2 pengőt — törleszteni. — **Ifj. G. M., Körösnagyharsány.** Kérését készséggel teljesítjük. — **B. B., Makó.** Pontrejtvényére sor kerül. — **T. S., Jászfelsőszentgyörgy.** A kért címekre küldöttünk mutatványszámot. Bár sikerrel járna. Öszinte szívből köszönjük fáradozásait. Verseiből válogatunk. — **P. P., Kondoros.** Kérését készséggel teljesítjük. — **Ifj. Sz. I., Kiskörös.** Előző üzenetünk Önnek is szól. — **N. J., Csongrád.** Szívesen hozzájárulunk kéréséhez. — **P. K., Hevesugra.** Teljesítettük kérését, hiszen a maga teljességében ismerjük a földművelőtársadalom súlyos helyzetét.

T R É F Á K

Mi szeretnél lenni, ha megnősz?
— Mondd, fiacskám, ha nagy leszel, mi szeretnél lenni?
— Rendőr.
— Miért?
— Mert akkor, ha az utcán valamit látni lehetne, elkergetném onnan a sok embert, akik elállják az ember elől a kilátást.

Jogos bánat

Egy férj a tengerparton sétál és nagyokat sóhajtvá szomoruan bámul a vízbe. Egy ismerőse arra jár és megszólítja:

— Mit szomorkodik, kedves barátom?

— Ne is kérdezzé, — hangzik a válasz — az első feleségem ezen a helyen fulladt a tengerbe.

— Ugyan, ne gondoljon rá, — vigasztalja az ismerős — hiszen van már másik felesége. Kedves, szép, okos asszony . . .

— Igen, igen, — sóhajt a férj, — de az nem akar fürödni.

Ribizke — lábbal

Móricka megkérdi a mamáját:
— Mama kérem, van a ribizkének lába?

— Nincs — feleli az anyja.
— Ajvé — mondja Móricka — akkor katicabogarat ettem.

Titok

— Te, mibe halt meg a Schwarz?
— Azt senkise tudja.
— Érdekes. Mig élt, viszont azt nem tudta senki, hogy miből él.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

		S	
gyom	adat	dagad	szalma
	(- a)		

(Beküldte Seres József Kunágótáról.)

2. Szórejtvény.

S	2 ga
---	------

(Beküldte Szűcs János Perekéről.)

3. Szórejtvény.

emelkedik	R	ör	A
-----------	---	----	---

(Beküldte Molnár Sándor Tarról.)

4. Szórejtvény.

jószívű teszi	sir	A
---------------	-----	---

(Beküldte Németh Emmy Rácalmásról.)

5. Pontrejtvény.

R . v . z . ó .

(Beküldte Visnyei János Felső-mocsoládáról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 24-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 18-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése: 1. Szórejtvény: **Házállat.** 2. Szórejtvény: **Sorshuzás.** 3. Szórejtvény: **Cukorborsó.** 4. Pontrejtvény: **Jó szomszéd első atyafi.** 5. Szórejtvény: **Esperanto.**

Megfejtették: Vallyon Klári, Fördös János, Széles Lajos, Szemenyei János, Idei Irma, Niklai István, Szerémy Lajos, Dunavecsei Hangya, Varga Anna, Glüthner Ferenc, Szekeres László, Bíró Irén, Vértes György, Szücs Ferenc.

Jutalomkönyvet nyertek: **Fördös János (Markotabödöge)** és **Vértes György (Cegléd).**

A 19-ik számban közölt rejtvények megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorával együtt, jövő héten közöljük.

A VILÁGGYUJTÓGATÓ

REGÉNY * ANGOLBÓL FORDITOTTA: VÉCSEY LEÓ (24)

Hadox ur kis mosolyt nyomott el ajkán és nagy belső megnyugvás ömlött el az arcán, mikor arra gondolt, hogy neki is vannak kényes ügyei a külváros egyszerű szépségeivel.

— Most mit csinál, doktor ur? — faggatta tovább Cardont.

— Jelenleg ujságot olvasok.

— Ujságot? Hát erre is ráér?

— Fiatal barátom, ujságot olvasni, nem időtöltés, hanem kötelesség, még pedig néha igen nehéz. Gondolkodott már arról, hogy mit jelent nekünk a sajtó? A sajtó a modern élet vérkeringése. Ebben áramlik minden. Mindannak, ami csak történik, megjeljük a nyomait a sajtóban. Üzlet, szórakozás, szerelem, gyűlölet, gonosztettek, jótettek, — mind-mind valami módon kifejezésre jutnak a sajtóban. Jegyzetek, cikkek, hírek mindnyájan egy széles, zavaros folyón eveznek, mely nem más, mint a nagy újságlap. Mindnyájan a mult krónikásai ezek, abban a pillanatban rögzítve a dolgokat, amint valami megtörténik. Nincsen olyan apró esemény, ami valami módon vissza ne tükröződnék a sajtóban. Néha nem ismeri fel az ember azonnal az összefüggést, de majdnem mindig, minden történés összeköttetésben áll a sajtó híreivel.

— És ez nemcsak a gonosztettekre áll. Én olyan messzire megyek, hogy azt merem állítani, nincs egyetlen valamennyire jelentős bűntény sem, melyet helyes és szorgalmas újságolvasással fel ne lehetne fedezni.

Hadox felkapta az „Epok“ egyik számát, mintha azt remélte volna, hogy azonnal fel fog fedezni abban valami nagy bűntényt, amint bepillant az újságba.

— De jelenleg nem történik semmi nagyobb dolog — mondta elővigyázatos ravaszsággal.

— Nem. Vagy pedig olyan nagy az, ami történik, hogy a mi szemünkkel nem is tudjuk meglátni.

Hadox ránézett a detektivre, mintha további felvilágosítást várna. De Cardon felállt és az ablakhoz ment. Kezét zsebébe mélyesztve, nézett le az utcára.

— Kis gonosztetteket leleplezni nem igen nehéz — mondotta. — A

nagyok azonban kevés nyomot hagynak hátra. És mégis azt hiszik, könnyebb ezeket kideríteni. Minél nagyobb méretű a gonosztett, annál nehezebb a felderítése és ha egyszer mégis sikerült megoldani a rejtélyt, akkor az ilyen nagyszabású ügyeknél végül kisiklik a tettes a büntetés alól.

— Oly nagyszabású bűntény nincs is — mondta Hadox.

— Azt gondolja? Vigyázzon, nehogy egy napon tévedését keservesen meg ne bánja. Nehogy egy kéz nyuljon ki valahonnan a sötétből és összeroppantsa önt, anélkül, hogy tudná, honnan jön, akár csak a sors keze. Látni fogja, hogy történik valami és érezni fogja azt a lenyűgöző érzést, hogy nem látja, ki dolgozik, honnan jön az a hatás, mely rémülettel tölti el.

— Nincs rettenetesebb dolog, mint bekötött szemmel állani, mi alatt egy idegen, ismeretlen hatalom szembekötősdit játszik velünk.

— Talán be fogom tudni ezt önnek bizonyítani egyszer. Most azonban nincs időm rá, mert várok valamit, de...

Mialatt Cardon az ablaknál állt és így beszélt, egyszerre elhalt a szó az ajkán. Hadox, aki a kereveten ült, észrevette, hogy homlokán ráncok jelennek meg és keskeny ajkait összeszorítja. Máskor oly nyugodt szemei most ijesztően, élesen néztek, orrcimpái remegtek. Ebben a pillanatban a feszülten várakozó vadász meglevenedett szobra volt a detektív.

Hadox csodálkozva kelt fel és melléje lépett, az ablakhoz.

Az utca üres volt. De a sarok felől lengő, lószőrforgós sisakkal egy gárdista közeledett lassan. Kezében vitte hatalmas lovassági kardját. Hadox hallotta, amint a detektív maga elé mormogja:

— Ezt vártam! Tehát máris!...

...Bár ez a kép örökre bevésődött Hadox lelkébe, mégsem értette meg annak jelentőségét.

Cardon letörölte sápadt homlokáról a verejtéket.

— Tehát máris... — ismételte szinte öntudatlanul.

— Mi történt? — kérdezte Hadox.

— Mi történt? Ha én ezt tudnám, nem volna semmi baj. Akkor jöhetne, aminek jönnie kell. Csak azt tudom, hogy történt valami. Talán a legrettenetesebb. És én azt hittem, már nem történhet rosszabb, mint amiről tegnap bizonyosságot szereztem... Oh, az ember nem tudja... Itt villám villámra következnek és mindig a derült égből, mindig váratlanul. Látja ott lent a gárdistát? Az hozám jön!

— Igen, látom, de meg kell jegyeznem, hogy...

— Az egy küldönc a külügyminisztériumból.

— A külügyminisztériumból?

— Igen. Látja a kezében azt a kék borítékot?

Cardon revolvert tett a zsebébe.

— Mennünk kell, — mondotta.

Egy negyedóra mulva Cardon ismét a külügyminiszter előtt ült.

Azalatt a két nap alatt, míg nem látta az öreg urat, olyan nagy változáson ment át a magasrangu hivatalnok, hogy alig ismert rá. Egész megjelenése a legnagyobb zavart árulta el. Sápadt volt, mint a halál, haja borzas, ruhája rendetlen. Olyan volt, mint akit alaposan megtépázott a sors.

— Az lehetetlen, kegyelmes uram, — szólt a detektív. — Ez csak véletlen.

— Véletlen? Adná Isten, hogy úgy legyen. De itt nem lehet kétség. Árulók ülnek a legfelsőbb tanácsban. Ófelsége miniszterei már nem azok a megközelíthetetlen emberek többé, akik voltak. Örök időkre viselni fogja hazánk azt a szégyent, hogy az uralkodó tanácsadói közt áruló volt.

— Tegnap délután, — folytatta a miniszter — ülést tartott a legfelsőbb tanács. Több fontos ügy között megbeszéltük tengerelattjáró flottánk titkos kivonulását is a szomszéd állam partjaira. Beláthatja, hogy ennek nagy jelentősége van. Amióta Gilió dr.-tól megkaptuk a titkos irás kulcsát, az összes táviratokat, melyek Andrea Gonzetti címére mennek, lemásolhatjuk. Ma reggel egy hosszú táviratot adtak fel az illető címre.

(Folytatjuk.)

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak május hó 16-án.)

GABONATÖZSDE

Készárúpiac. Buza tiszai 76 kg-os 12.90—13.05, 77-es 13.15—13.30, 78-as 13.40—13.55, 79-es 13.65—13.75, 80-as 13.75—13.90; felsőtiszai és jászai 76 kg-os 12.30—12.45, 77-es 12.45—12.60, 78-as 12.65—12.80, 79-es 12.80—12.95, 80-as 12.95—13.10; fejmegyei, dunántúli, pestvidéki és bácskai 76 kg-os 12.00—12.15, 77-es 12.15—12.30, 78-as 12.35—12.50, 79-es 12.55—12.70, 80-as 12.65—12.80. Pestvidéki rozs 6.40—6.50, egyéb 6.40—6.50; takarmányárpa, elsőrendű 9.20—9.40, másodrendű 8.70—8.90; felvidéki sörárpa 11.00—13.00, egyéb 8.30—8.40; zab elsőrendű 8.30—8.40, másodrendű 8.10—8.20; tiszántúli tengeri 6.90—6.95, egyéb 6.95—7.00; korpá 5.30—5.40 pengő métermázsánként.

Határidőpiac. Buza májusra 12.05—12.08, júniusra 12.05—12.10, októberre 11.22—11.23. Rosz júniusra 6.85—6.90, októberre 7.58—7.59. Tengeri májusra 7.24—7.26, júliusra 7.35—7.36 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi Rt. heti jelentése.) Az esős időjárásnál kiderült, hogy egyes vidékeken a répvetések részint rovarok, részint fagyok által káli szennvedtek. Vidékenként pótvetéshez folyamodnak és így takarmányrépamag iránt némi kereslet mutatkozik. Jelenleg még vethető magvakra, mint: muhar, szudánfü, köles, cirok, fűmag és fűmagkeverékekre szintén érkeznek rendelések. Külföldről őszi borsó és szőcsbükönny iránt az elmúlt héten is érdeklődtek, továbbá új biborheremag iránt. — A budapesti áru- és értéklétszám hivatalos jegyzései nyersáruért, 100 kilónként budapesti paritásában: köles, vörös 6.50—6.75; muharmag 8—9; lenmag, elsőrendű 29—30, másodrendű 27—28; tökmag, elsőrendű 23—24, másodrendű 20—21; kék mák 155—160; borsó; Viktória 10—11, expressz 17—20; szárított repészelet 7.75—8; bab, szokvány 9—9.25 pengő métermázsánként.

Abraktakarmánypiac. Árpakorpa 7, borsóhéj 6, borsókorpa 6, buzakonkoly 5.75, konkolydara 6.75, lenmagpogácsa 13.50, napraforgópogácsa 9.50, repepogácsa 8.25, rozskonkoly 5.75, rozskorpa 5.85, rozsocsa 5.75, rozstakarmányliszt 8.50, szójababpogácsaliszt, nagyban 21, szójababpogácsaliszt, kicsinyben 23, tökmagpogácsa 14.50 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Rétsizéna, másodrendű 3.80—4, harmadrendű, csomagolásra 2.80—3.75, sarjuszéna 3—3.70, muharzéna 3—4.40, lucernaszéna 4.50—6.50, álomszalma, másodrendű 1.80—2.80 pengő métermázsánként, zsupszalma 1 kéve 30 fillér.

Tenyészmehák és jármosokörök. Elsőrendű belföldi jármosokör (tarka) 40—44, elsőrendű belföldi jármosokör (fehér) 40—44, másfél éves üszök 34—38, másfél éves tinók 34—38, fiatal, friss fejstehen 55—65 fillér kilogrammonként, élőszuliban.

Szurómarhavásár. Élő borjúk, belföldi szopós, elsőrendű 70—80, másodrendű 60—69, harmadrendű 44—58, élő bárány 40—70 fillér kilogrammonként.

Vágómarhavásár. Ökör legjobb 38—45, közép 34—35, bika legjobb 37—42, közép 34—36, tehén legjobb 34—36, közép 30 fillér kilogrammonként, élőszuliban.

Sertésvásár. Könnyű 76—82, középminőségű 88—90, nehézsértés 90—92, kivételesen 94 fillér kilogrammonként, élőszuliban.

Lóvásár. Csikó 80, igás kocsi (nehéz nyugati fajta) 230—410, igás kocsi (könnyű nyugati fajta) 120—285, öszvér 50, alárendelt minőségű lovak 45—155, vágólovak 23—100 pengő darabonként.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal kisleveles ürök, páronként 100 kg, vagy azon felüli súlyban 45—50, prima, fiatal bárányok páronként 70—80 kg, között 45—50 fillér kilogrammonként, valamennyi gazdaságban, etetés-itatás után mázsálva, páronként 6 kg, súlylevonással.

Gyapju. Hazánkban különös keresletnek örvendett minden fésűsgyapju, középminőségű változatlanul 0.95—1.05 pengő, jobbminőségű uradalmi tételekért 1.10—1.15 pengőt, sőt kivételesen 1.20 pengőt is fizettek. A szövetgyapju iránti kereslet továbbra is mérsékelt maradt és ezekben a minőségekben kisebb forgalom alakult ki A/AA nőgrádi származású áruban, amelyért 0.95—1 pengőt fizettek. A budapesti gyapjuárverés július 6-án lesz.

Tej és tejtermékek. Teljes tej literje 32, lefölözött tej 8—12, tejszín 140—240, tejfele 100—160, centrifugált vaj kg-ja kicsinyben 260—300, szedett vaj 220—240, tehéntúró 40—80, juhtúró 150—240, juhsajt 150—200, emmentáli sajt 240—400, trappista sajt 160—240 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő baromfi: csirke, 1.20—2.50, fiatal, ujdonság 1—2.50, tyúk 2—3.50 pengő darabonként. Leült baromfi: hizott lud és ruca 1.30—1.80, csirke 1.60—3, ujdonság 2.50—4.50, tyúk 1.30—1.80, hizott pulyka 1—1.60, libamáj 3—8 pengő kilogrammonként. Tojás darabja 4½—7 fillér.

Zöldség. Sárzárpa 20—50, petrezselyem 16—40, zeller 12—26, kalarábé 8—16, új darabja 12—36, karfiol 320—450, vörshagyma 4—10, fokhagyma 20—60, cékla 8—16, kelkáposzta 26—40, ujdonság 70—120, fejesaláta darabja 3—20, torna 30—160, burgonya, őszi róza 8—14, Ella, 6—10, kifli 16—24, champignon gomba 200—320, fekete retek 8—18, hónapos retek csomója 6—32, uborka, ujdonság 149—220, zöldpaprika, ujdonság, darabja 18—50, tök, főző, ujdonság 240—350, spárza 20—160, sóska 20—40, paraj 8—20 fillér kilogrammonként.

Borpiac. A borpiacra a vásárlási kedv megélénkült. Uradalmi tételekért fokongót 2 fillért is megadnak. Nagykereskedelemben eladott Királypatmán 12—13 fokos bor Malligand-fokongót 1.8 filléres alapon. Kecskenémet kadarka 13 fokos 21 fillérért, fehérbor 13 fokos 21 fillérért. Egerben kadarka 12 fokos felüli 23 fillérért. Pécsváradon fehérbor literenként 14 fillérért. Bácsalmán 11—12 fokos literenként 16.5 fillérért. Sárospatakon tokaji pecsenyebor 10.5—12 fokos, literenként 20—21 filléres alapon. Tolosán pecsenye 12 fokos felüli, literenként 28 fillér, hordóval együtt. Soltvadkertén kadarka 12—13 fokos literenként 20 fillérért. Hajóson exportra 3 és fél vagon kadarka 11—13 fokos fokongót 1.4 filléres alapon, 12 fokos felüli fokongót 1.4 fillé-

lérés alapon. Selypen alacsony foku kommerszúru fokongót 1.5 filléres alapon. Boconádon 10 fokos felüli literenként 14.5 filléres alapon.

Szész és szeszitalok. A szeszüzlet változatlan áron zárult. A detailforgalomban a melegebb időjárás folytán denaturált szeszben volt élénkebb kereslet és 5 barell vételénél 77 pengőn, 1 barell vételénél 81 pengőn kelt el abszolút hektoliterenként + 3 százalék forgalmi adó. Gyűmöltespálinka. Az üzletmenet még mindig szűk korlátok között mozog. Törkölypálinkát 2.60 pengőért, seprőpálinkát 2.70 pengőért ajánlották, de ezeken az árakon alul is voltak kisebb, sürgős eladások. Szilvőriumot, idej nyári árut 3.70 pengőért, ónyári árut 4, ó-kék árut 5 pengőért ajánlották 10,000 literfokongót + 3 százalék forgalmi adó.

Fapiac. Fenyőfában a fokozott behozattal az árakat kedvezőtlenül befolyásolja. Tűzfában az árak egy árnyalattal szilárdabbak, azonban nagyobb eladások nem történtek. Azonnali szállításra belföldi bükkhasáb 270—275, cserhasáb 225—230, gyertyánhasáb 235—240, száraz hántoltfa 280—290 pengő budapesti paritásában. Keményfanyoművekben, bükkanyag kivételével, alig van üzlet. Faszén ára 650—730 pengő, 10,000 kg-ként, magyar határállomásról.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára május hó 16-án. Az első szám azt az öszszegzet jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az öszszegzet jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. Száz pengőnél többre kerül száz darab: Angol font 1945—1985; dollár 486.60—496.60; kanadai dollár 425—437; hollandi forint 230.10—232.30; német márka 135.70—136.60; svájci frank 110.70—111.40 pengő. — Száz pengőnél kevesebbre kerül száz darab: Csehszlovákia 16.93—17.05; szerb dinár 7.20—7.70; francia frank 22.30—22.50; lengyel zloty 64.45—64.95; román leu 3.40—3.44; bolgár leva 4.00—4.26; olasz lira 29.90—30.20; osztrák schilling 80.10—80.80 P.

Vásárok jegyzéke.

Vasárnap, május hó 21-én. Állat- és kirakodóvásár: Kiskunfélegyháza, Kiskunlacháza, Kunszentmárton.

Hétfő, május hó 22-én. Állat- és kirakodóvásár: Csákvár, Dédes, Gyöngyös, Hajduszoboszló, Katymár, Kisvárd, Kunmadaras, Lajosmizse, Miskolc, Sárovar, Szekszárd. — Ló-, marha- és kirakodóvásár: Kálmánca, Lepsény, Somogyvár, Szöny. — Kirakodóvásár: Tatabánya.

Kedd, május hó 23-án. Állat- és kirakodóvásár: Dombóvár, Mezőkomárom, Sümeg, Újpest, Vásárosbéc.

Szerda, május hó 24-én. Állat- és kirakodóvásár: Balmazújváros, Csapod, Mezőkomárom, Nyírmada, Szabadszentkirály, Tiszabercel. — Ló-, marha- és kirakodóvásár: Vép. — Marha- és kirakodóvásár: Alsóság, Nemesheles.

KIADJA:

„FALU” ORSZÁGOS FÖLDMIVES-SZÖVETSEG.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL.

A BUDAPESTI RÁDIÓ

MŰSORA: 1933 MÁJUS 21—27.

BUDAPEST I. 550.5 m

Vasárnap 21

9.15: Hírek. 10: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. 11: Egyházi népének és szentbeszéd a Jézus Szíve-templomból. **Utána:** Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. **Majd:** Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Közreműködik Bodó Erzsé; operarészletek. **E hangverseny szünetében:** „Rádiókrónika”. Elmondja Papp Jenő. 2: Gramofonlemez; operairiák, műdalok. 3: A földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. Kelemen Imre dr., m. kir. jószágfelügyelő: „A gazdaságok felszerelésének célszerűsítése”. 3.45: Keringők és balettrészletek. **Utána:** Időjelzés, időjárásjelentés. 4.50: „A százéves mozi”. Lajta Andor felolvasása. 5.15: Magyar Imre cigányzenekara. 6.15: „Csillagkutatás”. Párbeszéd Massány Ernő dr. és P. Anghern Tivadar között. 6.50: Heimlich Lajos zongorázik; komoly zene. 7.30: „Szegények vagyunk, de jól élünk”. Zágón István vídám eszegeése. 8: Sporteredmények. 8.15: Operettelőadás a Stúdióból: „Nótás kapitány”. Irta és zenéjét szerezte Farkas Imre. Rendező Kiss Ferenc. Vezényel Polgár Tibor. **Utána kb. 10.15:** Időjelzés, sporteredmények, hírek. **Majd:** Mándits-Jazz; tánczene.

Hétfő 22

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez; tánczene. 9.45: Hírek. 10: 1. Görgey Arthur feljegyzései Budavára bevételéről. 2. Mi ujság a rádió körül. (Felolvasás). **Közben:** Gramofonlemez; magyar dalok. 11.10: Vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangzó, időjárásjelentés. 12.05: Gramofonlemez; táncdalok, műdalok. **Közben 12.30:** Hírek. 1.15: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 1.30: Tanfolyam a Testnevelési Főiskoláról. 2.45: Hírek, piaci árak, árfolyamok. 3.30: A rádió diákfelhívása. „Magyar műfordítók”. 4: Asszonyok tanácsadója. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: „Majom a ketrecben”. Moly Tamás novellája. 5.30: Saskó (énekel, zongorán kíséri Polgár Ti-

bor; komoly zene. 6: Szinyei-Merse Pál „Szerelmes pár”-ja. Farkas Zoltán előadása. 6.30: Toll Károly cigányzenekara. 7.50: Terménytőzsdei árák. 8: „A zongora”. Surányi Miklós elbeszélése. 8.30: Haydn: Évszakok oratóriumának közvetítése a szegedi városi színházból. **Utána kb. 10.30:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **Majd:** Horváth Rezső cigányzenekara.

Kedd 23

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez; tánczene. 9.45: Hírek. 10: 1. Magyar városok II: Eger. 2. Grimm meséiből. (Felolvasás). **Közben:** Gramofonlemez; operett-részletek, szórakoztató zene. 11.10: Vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangzó, időjárásjelentés. 12.05: Losonczy-Schweitzer Oszkár szalonzenekara; szórakoztató zene. **Közben 12.30:** Hírek. 1.15: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 1.30: Aradi Rácz Bercei cigányzenekara. 2.45: Hírek, piaci árak, árfolyamok. 4: Radványi Kálmán ifjusági felolvasása: 1. A lacedli rózsaszál. 2. A lendeszi postahivatal fitka. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Gramofonlemez; operairiák, műdalok. 6: Francia nyelvoktatás. 6.30: Konec János hegedül, zongorán kíséri Polgár Tibor; komoly zene. 7: „Hogyan él az utazó a Himaláján.” Baktay Ervin előadása. 7.30: Terménytőzsdei árák. 7.40: Szász Ila és Szendy Lajos vídám előadé-estje. 8.30: A Zene-művészeti Főiskola zenekarának hangversenye. Vezényel Kerby Pál. Közreműködik Humphreys Dorottya (énekel). Bevezető beszédet mond Hubay Jenő dr.; komoly zene. **Utána kb. 10.30:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **Majd:** Pertis Pali cigányzenekara.

Szerda 24

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez; szórakoztató zene. 9.45: Hírek. 10: 1. Fúrcsáságok. 2. Kölcsey Ferenc verseiből. (Felolvasás). **Közben:** Gramofonlemez; opera- és operett-részletek. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangzó, időjárásjelentés. 12.05: Az államrendőrség zenekara; szórakoztató zene. **Közben 12.30:** Hírek. 1.15: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 1.30:

Sonkoly István hegedül. Szórád Ferenc énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor; operarészletek, magyar nóták és komoly zeneművek. **2.45:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **3.30:** A rádió diákfelőrája. „A zenedráma megteremtője.” (Wagner.) **4:** Járóka Feri cigányzenekara. **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5:** „Ismeretlen magyar versek.” Tábori Kornél előadása. A verseket elmondja Odry Árpád. **5.30:** A Vakokat Gyámolító Országos Egyesület „Homeros” énekkara. **6.15:** „A budapesti nemzetközi újságírókongresszus jelentősége.” Boross László dr. előadása. **6.45:** Gramofonlemez: szórakoztató zene és operáriák. **7.35:** Terménytőzsdei árak. **7.45:** „A Balatonért.” Tormay Géza előadása. **Utána:** „A Balatonról.” Festetics Sándor gróf előadása. **8.10:** Lóversenyeredmények. **8.15:** Részletek Jacobi Viktor és Ábrahám Pál operettjeiből. Közreműködik Tóth Erzsébet, Vaály Ilona, Laurisán Lajos, Kertész Dezső és a Budapesti Hangverseny Zenekar. **Utána kb. 10.15:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **Majd:** Farkas Jenő cigányzenekara. **11.15:** Frid Géza zongorázik; komoly zeneművek.

Csütörtök 25

9.15: Hírek. **10:** Egyházi ének és szentbeszéd a budavári koronázó főtemplomból. **11.15:** Görögkatholikus Istenisztelet a Rózsák-terén levő gör. kath. magyar plébánia-templomból. **Utána:** Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. **Majd:** Az Operaház tagjaiból alakult zenekar; operarészletek, komoly zeneművek. **2:** Gramofonlemez: operett-részletek, műdalok, tánczene. **3.30:** „Legféltételemesebb éjszákám Afrikában”. Demeter Géza előadása. **4:** Bertha István szalonzene-kar; magyar szerzők művei. **5:** Időjelzés, időjárásjelentés. **Majd:** A földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata. Horváth Károly okl. gépészmérnök: „A mezőgazdasági balesetek tanulságai”. **5.30:** Másfélóra szórakoztató zene. **7:** „Ifjuság”. Zilahy Lajos előadása. **7.30:** Sporteredmények. **7.40:** Magyar nótáest. Közreműködik Karácsonyi Margit, László Imre és Bura Sándor cigányzenekara. **8.50:** Hangjáték-előadás a Studióból. „Szegény jó Anna”. Hangjáték 3 felvonásban. Irta Harsányi Gréte és Pálosy Éva. **Utána kb. 10.30:** Időjelzés, sporteredmények, hírek. **Majd:** Jazz-zenekar Szántó Gyula ének-számaival.

Péntek 26

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez: tánczene. **9.45:** Hírek. **10:** 1.

Időszerű anyag. **2:** Ruhafoltok tisztítása. (Felolvasás.) **Közben:** Gramofonlemez: műdalok. **11.10:** Időjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Az I. honvédegyalozozred zenekara; magyar szerzők. Közben **12.30:** Hírek. **1.15:** Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. **1.30:** Tanfolyam a Testnevelési Főiskoláról. **2.45:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **3.30:** A rádió diákfelőrája. „A lengyelek magyar királya.” **4:** Házi kvintett: szórakoztató zene. **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5:** A Magyar Cserkészszövetség vidám délutánja. **5.30:** Némethy Ferenc és Kárpáti Ernő hegedű-gitar hangversenye; komoly zene. **6:** „A tömeg tanul.” Révész Béla előadása. **6.25:** Győri Vörös Misi cigányzenekara. **7:** Terménytőzsdei árak. **7.10:** A rádió külügyi negyedőrája. **7.25:** Az Operaház előadásának közvetítése. „Turbadur.” Dalmű 4 szakaszban. Zenéjét szerezte Verdi. **A II. felvonás után:** Időjelzés, hírek. **Az előadás után:** Időjárásjelentés. **Majd:** Gramofonlemez: tánczene.

Szombat 27

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez: szórakoztató zene. **9.45:** Hírek. **10:** 1. Vörösmarty; Cserhalom. **2:** Tíz perc kézipótlás. (Felolvasás.) **Közben:** Gramofonlemez: komoly és könnyű zene. **11.10:** Vízjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Faragó György zongorázik, Adorján Mária énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor; operarészletek, komoly zeneművek és műdalok. Közben **12.30:** Hírek. **1.15:** Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. **1.30:** Zenekari hangverseny; szórakoztató zene. **2.45:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **4:** A Rádióélet meseórája. **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5:** „VII. Napoleon.” Pakots József novellája. **5.30:** A Lágymányosi Szabadság Dalkör és a Budapesti Vas- és Fém munkások Dalkörének hangversenye. **6.15:** Mít üzen a rádió. **6.50:** „Tinódi.” Siklósi Albert előadása, Molnár Imre dr. ének-számaival. **7.35:** Terménytőzsdei árak. **7.45:** A rádió külügyi negyedőrája. **8:** A bécsi rádió-állomás műsorának közvetítése. A bécsi egyesített katonazenekarok hangversenye a Hősök-teréről. **9.45:** Békeffi László vidám csevegése. **10.15:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **Majd:** Toll Árpád cigányzenekara. Közben **11 óra:** Setälä Emil ny. miniszter, Finnország v. rk. követe finn- és magyar nyelven előadása **10.15—11.30:** Toll Árpád és Janesi cigányzenekara a bécsi rádióállomás részére.